

Interreg
România-Ungaria
Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiceiurile privind consumul de droguri ale elevilor din Ungaria și România

Cuprins

Introducere teoretică.....	3
Prezentarea studiului realizat în rândul elevilor din România și Ungaria.....	6
Tema studiului	6
Obiectivele studiului.....	6
Ipotezele cercetării.....	6
Metodele folosite în studiu	7
Prezentarea probei și a rezultatelor.....	7
Prezentarea eșantionului	7
Situația familială	9
Învățământ și timp liber	11
Frecvența fumatului	14
Frecvența consumului de alcool.....	16
Frecvența consumului de droguri.....	20
Atitudini legate de consumul de substanțe legale și ilegale.....	25
Efectele expoziției despre droguri, <i>Tranziții intermediare</i>	29
Rezumatul rezultatelor	31
Aplicabilitatea rezultatelor	33
Bibliografie.....	34

Introducere teoretică

Cercetările privind comportamentele cu risc pentru sănătatea tinerilor este de mult timp în centrul cercetărilor științifice. Fumatul, consumul de alcool și consumul de droguri este în răspândire în rândul adolescenților, iar aceste comportamente de risc apar la o vârstă fragedă. Cauzele includ o serie de factori, cum ar fi mediul social, experiențe negative de viață, influența anturajului, relații superficiale cu prietenii și părinții. Consumul de alcool și consumul de tutun sunt cele mai des întâlnite comportamente de risc în rândul tinerilor care apare în jurul vârstei de 14-15 ani (Ember, 2018).

Percepția privind consumul de droguri este un factor esențial în evaluarea și înțelegerea efectelor fumatului, consumului de alcool și consumului de droguri ilicite. Consumul de droguri este un proces complex pe care, dacă vrem să înțelegem, nu este suficientă doar simpla cunoaștere a tipurilor de droguri. Aspectele comunitare joacă un rol important în cea ce privește consumul de alcool. Mediul în care se întâlnesc adolescenții și consumă în mod frecvent băuturi alcoolice, petrecerile cu prietenii joacă un rol important în cea ce privește consumul de alcool în rândul tinerilor. Din păcate, nici sportul nu îi protejează pe tineri de dobândirea unor obiceiuri nesănătoase legat de consumul de alcool, însă are efect disuasiv asupra fumatului și întârzie debutul consumului acestuia. Printre tinerii cu un stil de viață care cuprinde o activitate sportivă practicat în mod regulat sau printre sportivii de performanță, sunt cei mai puțini fumători. Cu toate acestea, s-a observat că printre tinerii care renunță la sport crește numărul fumătorilor, așadar efectul protector al sportului se observă numai pe perioada în care tânărul practică un sport (Bollók, 2014).

Consumul de alcool și de tutun sunt mult mai frecvente la nivel mondial și în majoritatea regiunilor decât consumul de droguri ilicite. Cu toate acestea, fumatul și consumul de alcool pot contribui la utilizarea de droguri ilicite. Consumul de alcool, de tutun și consumul de droguri ilegale aduc un aport considerabil la povara bolilor și mortalității globale (Peacock et al, 2018).

Rezultatul studiului internațional realizat în școli privind comportamente legate de sănătate la copii școlari HBSC (Health Behaviour in School-Aged Children), repetat la fiecare patru ani, este îngrijorător, dar și datele studiului ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) arată valori similare.

Conform studiului național în școli privind consumul de tutun, alcool și alte droguri ESPAD¹, realizat în 2015, arată că 26,8% dintre respondenți din clasele a 9-a și a 10-a au consumat experimental vreun tip de drog legal sau ilicit. Dintre băieții intervievați 25,9%, iar dintre fete 27,6% au consumat experimental un drog legal sau ilegal. În rândul elevilor claselor a 9-a și a 10-a, cel mai consumat tip de drog și în anul 2015 a fost marijuana. Generațiile mai vechi pe lângă consumul de alcool și tutun tind să ia în mod abuziv și medicamente, în timp ce generațiile mai noi tind să consume noile substanțe psihoactive. Substanțele psihoactive sunt percepute de tineri ca fiind mai ieftine, cu un efect mai rapid și mai intens, mai ușor de procurat și ei consideră că sunt substanțe legale.

Rezultatele studiului European în școli privind consumul de alcool și alte droguri în rândul adolescenților (ESPAD) indică o creștere constantă a nivelului consumului de droguri. În 1995, doar 5% dintre elevi au consumat experimental droguri ilicite, iar până în 2011, proporția elevilor care au consumat droguri ilicite a crescut cu 20%. Dintre drogurile ilegale consumate experimental canabisul (marijuana, hașișul) s-a dovedit a fi cel mai popular, cu o probabilitate de 20%, în 2011. Mulți tineri consideră că halucinogenele, canabisul, LSD-ul și medicamentele au un efect pozitiv, cum ar fi schimbarea majoră a stării de spirit, având efect de degajare, de relaxare și datorită cărora petrecerea este mult mai distractivă. Dar, de fapt, atunci când aceste substanțe sunt utilizate în cantități mai mari și mai frecvent, apar și efecte negative, cum ar fi probleme fizice și psihologice și apar și simptome ale dependenței (Arnold, 2016c).

Centrul European de Monitorizare a Drogurilor și Dependenței de Droguri² (2017) a comparat obiceiurile elevilor din Uniunea Europeană și din America în cea ce privește consumul de droguri. Cercetarea a fost realizată în rândul elevilor cu vârste cuprinse între 15-16 ani. Conform celor mai recente rezultate, un lucru pozitiv este scăderea consumului de tutun în ambele regiuni și într-o măsură mai mică și a consumului de alcool; totodată, tendința este stabilă în cea ce privește consumul de canabis. Se pot observa diferențe între obiceiurile de consum de droguri ale tinerilor din UE și din America. Elevii din UE consumă mai rar canabis decât elevii americani. Dar elevii din Europa consumă tutun într-un procent mai mare și totodată raportează mai rar consumul de canabis, decât a tutunului. În schimb, elevii americani consumă mai mult canabis decât tutun. De

¹<http://drogfokuszpont.hu/szakteruleteink/populacios-vizsgalatok/populacios-vizsgalatok-tenyek-es-szamok/>
(Descărcat: 07.10.2019)

² <http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/4541/TDAT17001HUN.pdf> (Descărcat: 07.10.2019)

asemenea nivelul consumului de alcool este diferit, elevii din Europa raportează valori mai mari la consumul de alcool și au obiceiuri de băut mai intense în comparație cu elevii din America.

Conform rezultatul studiului HBSC, din 2014 (Arnold, 2016a), 36,2% dintre elevi au fumat cel puțin o dată și 19% dintre elevii chestionați fumează cel puțin o dată pe săptămână, iar 58,1% fumează zilnic. În obiceiurile elevilor maghiari privind consumul de tutun nu există diferență semnificativă între sexe (Arnold, 2016a). Conform studiilor ESPAD nivelul consumului de tutun ale tinerilor maghiari și români se situează peste media europeană (ESPAD Group, 2016). În plus, conform studiului HBSC (Arnold, 2016b) proporția elevilor care au consumat cel puțin o dată băutură alcoolică de-a lungul vieții este de 66 %, în același timp 47,6% dintre elevi consumă alcool rar, 25% consumă săptămânal, 25% lunar și 3,3% consumă alcool zilnic. Băieții consumă o cantitate mai mare de alcool, decât fetele (Arnold, 2016b). Rezultatele studiilor ESPAD arată că prevalența consumului de alcool în rândul tinerilor maghiari se situează mult peste media europeană. Analizând obiceiurile de băut ale tinerilor români, există o diferență semnificativă între sexe, băieții consumă mult mai mult alcool, și mai des decât fetele, și ajung în stare de ebrietate mai des. Consumului de alcool în rândul tinerilor români este similară cu media europeană (ESPAD Group, 2016).

Arnold (2016c) a studiat prevalența consumului de droguri ilicite în rândul elevilor de clasa a 9-a și a 11-a (HBSC) și a constatat că aproape un sfert dintre elevi (23,1%) a consumat cel puțin o dată un drog ilegal. Cannabisul este cel mai popular în rândul elevilor, dar 4,5 % dintre elevi a consumat substanțe design, cunoscute și ca substanțe psihoactive. Rezultatele arată că majoritatea elevilor au consumat droguri doar experimental, 48,5% dintre ei au consumat substanțe doar o singură dată sau de două ori de-a lungul vieții. Cercetările au dezvăluit că 21,6% dintre elevi care au participat la studiu consumă droguri ilicite în mod regulat, ceea ce înseamnă că există un risc ridicat la acest grup. În rândul fetelor se poate observa consumul abuziv de medicamente, în timp ce în rândul băieților consumul de substanțe ilicite (Arnold, 2016c). Datele ESPAD arată că în rândul elevilor maghiari consumul de droguri ilicite se situează la nivelul mediei europene. Utilizarea drogurilor design este tipică pentru generația mai tânără. Consumului de droguri ilicite în rândul elevilor din România se situează sub media europeană.

Prezentarea studiului realizat în rândul elevilor din România și Ungaria

Tema studiului

În cadrul sondajului, dorim să obținem o imagine cuprinzătoare și cuantificabilă despre obiceiurile tinerilor din România și Ungaria cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani, în cea ce privește consumul de droguri, dacă și în ce cantități consumă elevii droguri. În același timp, suntem curioși la modul în care tinerii chestionați petrec timpul liber, dacă se angajează în activități culturale sau sociale în afara școlii și care sunt preferințele de petrecere a timpul liber. De asemenea, analizăm ce părere au tinerii despre drogurile legale sau ilegale și cât de conștienți sunt de proprietățile lor și de efectele lor după utilizare. De asemenea, ne concentrăm asupra relației dintre petrecerea utilă a timpului liber și procesul de consum de droguri.

Obiectivele studiului

Studiul a fost realizat în rândul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani din România și Ungaria, și care au participat la expoziția *Tranziții intermediare* de droguri, din Szeged.

Sondajul se bazează pe următoarele întrebări:

- Cum se raportează elevii la consumul de tutun, alcool sau droguri ilegale?
- Care este motivația elevilor să experimenteze diferite droguri?
- Ce cantități de alcool consumă?
- Există o legătură între performanța școlară și consumul de droguri?
- Există o legătură între petrecerea timpului liber și consumul de droguri?

Ipotezele cercetării

Referitor la datele internaționale și naționale de cercetare menționate în introducere, au fost formulate următoarele ipoteze:

- **În prima noastră ipoteză**, presupunem că există o legătură între petrecerea timpului liber și între consumul experimental de droguri.
- **În a doua ipoteză**, presupunem că prevalența consumului de alcool în rândul tinerilor maghiari este mai mare decât în rândul tinerilor români.
- **În a treia noastră ipoteză**, presupunem că tinerii care utilizează un anumit tip de drog legal (alcool, tutun) va încerca și un drog ilegal.

Metodele folosite în studiu

Cercetarea a fost realizată folosind o metodă cantitativă, mai exact un chestionar. Chestionarul este cuprins de 3 părți: prima parte conține întrebări referitoare la date demografice generale; partea a doua cuprinde întrebări despre consumul de droguri; în a treia parte am evaluat ce efect a avut expoziția asupra elevilor. Datele au fost prelucrate cu ajutorul programului statistic SPSS (Statistical Program for Social Sciences).

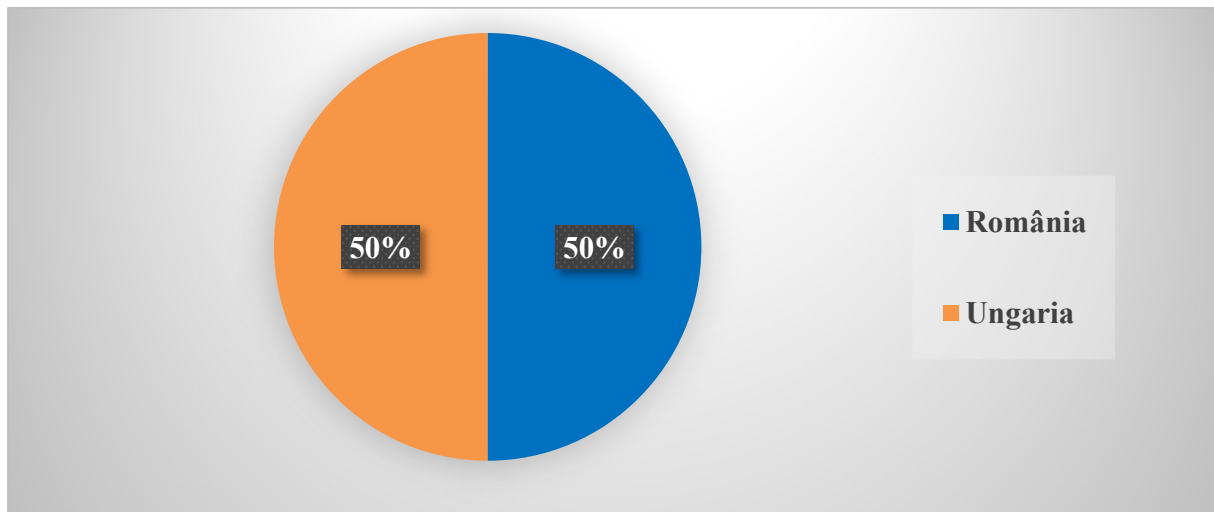
Acest studiu prezintă rezultatele cercetării.

Prezentarea probei și a rezultatelor

Prezentarea eșantionului

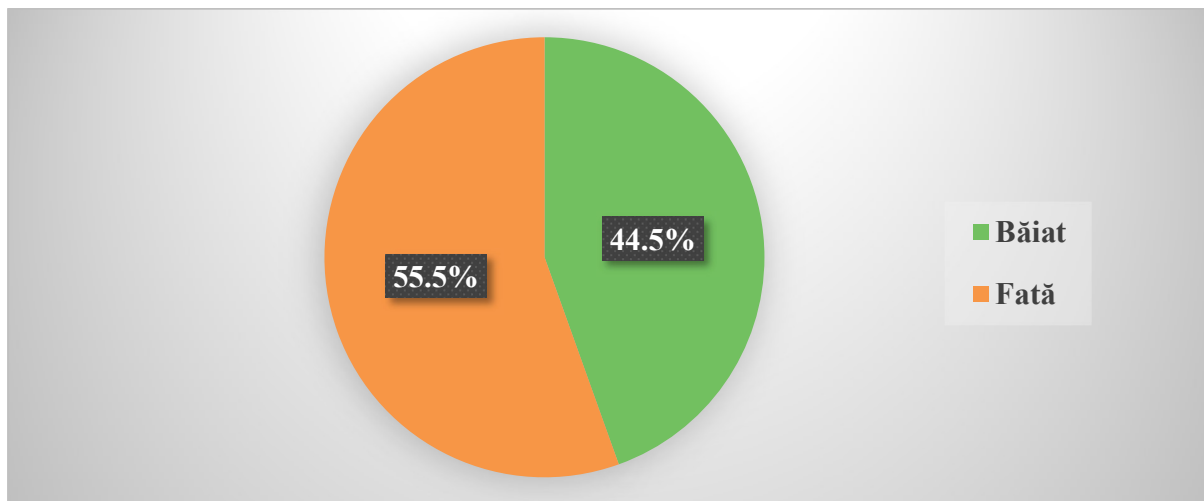
Prezentăm eșantionul repartizat după criteriile vârstă, sex, domiciliu, prevalența consumului de droguri ale tinerilor care participă la sondaj și atitudinea lor față de droguri. Grupul țintă sunt adolescenții cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani din România și Ungaria, și care au participat la expoziția *Tranziții intermediare* de droguri organizat la Szeged. Tinerii care au completat chestionarul sunt din România 50% și din Ungaria 50% (Diagrama 1.).

Diagrama 1.: Distribuția eșantionului examinat pe țară

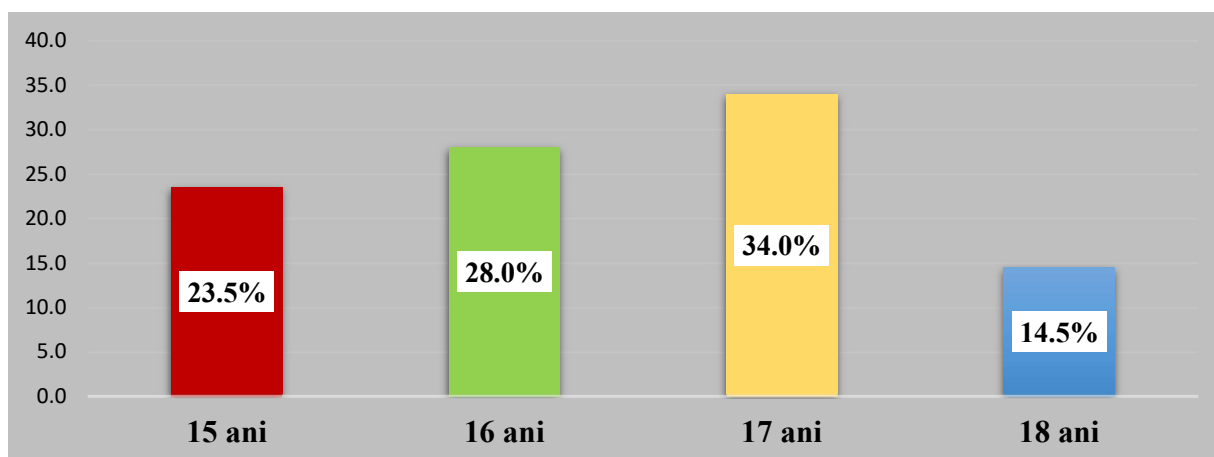
La studiu au participat 200 de elevi cu vârste cuprinse între 15 și 18 ani din România și Ungaria (N=200), dintre care 55,5% fete și 44,5% băieți (Diagrama 2.).

Diagrama 2.: Distribuția eșantionului examinat pe sex

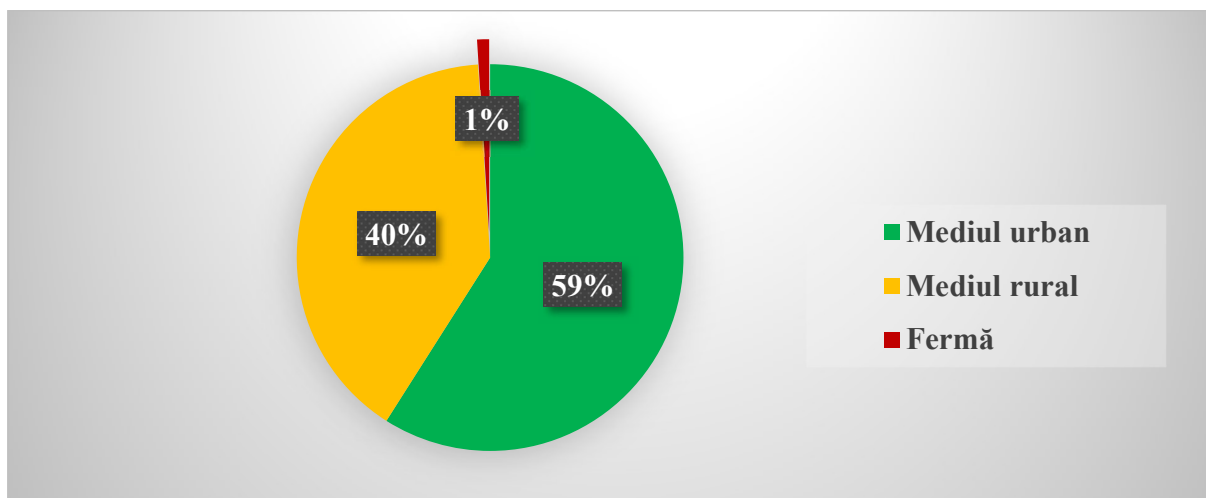
Vârsta medie a participanților este de 16,4 ani. În ceea ce privește categoriile de vârstă: 23,5% au vârsta de 15 ani, 28% 16 ani, 34% 17 ani și 14,5% au împlinit vârsta de 18 ani (Diagrama 3.).

Diagrama 3.: Distribuția eșantionului examinat pe vârstă

În funcție de domiciliu, 59% dintre tineri trăiesc în mediul urban, 40% în mediul rural și 1% locuiesc la fermă (Diagrama 4.).

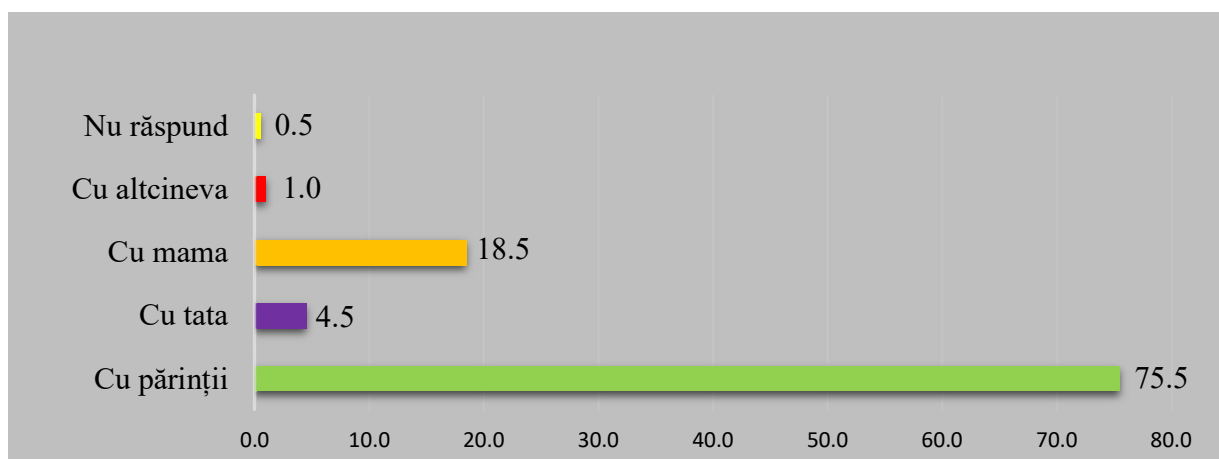
Diagrama 4.: Distribuția eșantionului examinat pe funcție de domiciliu

Situația familială

Am adresat întrebări referitor la situația familială ale elevilor, cea ce ne poate ajuta la identificarea celor care au o vulnerabilitate crescută la consum de droguri. Majoritatea dintre elevi, adică 75,5%, locuiesc împreună cu ambii părinți în aceeași gospodărie, dar 18,5% dintre elevi locuiesc în aceeași gospodărie doar cu mama lor, iar 4,5% locuiesc în aceeași gospodărie doar cu tatăl lor (Diagrama 5).

Diagrama 5.: Situația familială ale elevilor (%)

Există o diferență semnificativă între femei și bărbați în ceea ce privește nivelul de studii al părinților elevilor intervievați ($p=0.000$). Studiile arată că dintre mame 34% au studii liceale, în

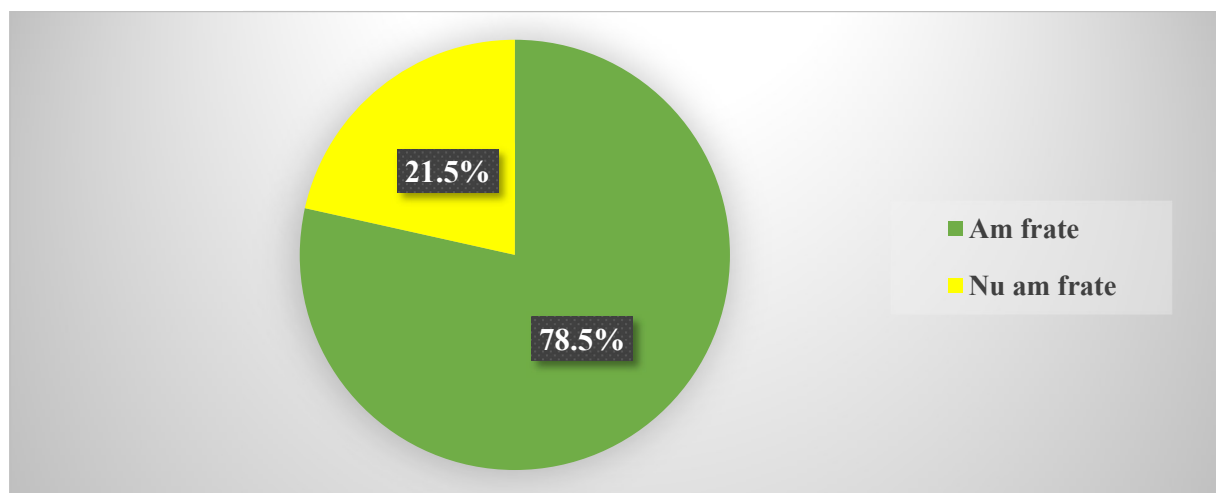
timp ce dintre tați doar 22,5% au diplomă de bacalaureat. În plus, dintre mame 19% au terminat școală profesională (10, 11 clase), iar dintre tați 28,5%. Dintre mame 23,5% au studii universitare de licență și dintre tați 25%. În ceea ce privește studiile universitare de master sau doctorat, 3% dintre mame și 1% dintre tați au studii universitare de master sau doctorat (Tabelul 1.).

Tabelul 1.: Nivelul de studii al părinților elevilor

Cel mai înalt nivel de studii ale părinților:	Părinți	
	Tata %	Mama %
Mai puțin de 8 clase	0	1,0
8 clase	8,5	5,0
Școală profesională (10, 11 clase)	28,5	19,0
Liceu	22,5	34,0
Postliceal,liceu tehnic	14,5	14,5
Universitate, facultate	25,0	23,5
Studii universitare de masterat, doctorat	1,0	3,0

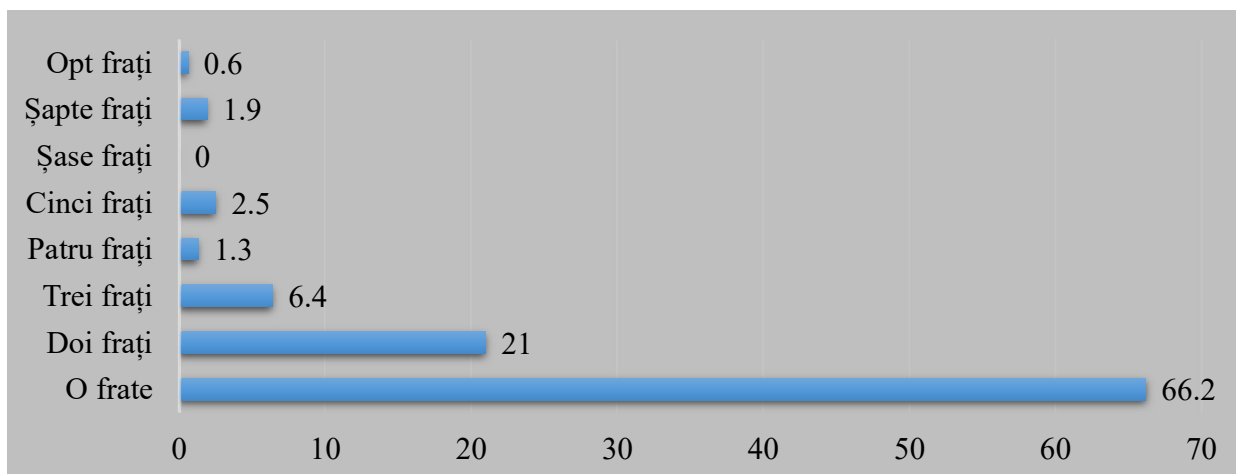
Dintre elevii chestionați 78,5% au frați, în timp ce 21,5% dintre ei sunt singuri la părinți (Diagrama 6.).

Diagrama 6.: Ai frați?

Dintre tinerii chestionați 66,2% au o soră/un frate, 21% au mai mulți frați, și sunt și elevi cu șapte (1,9%) sau opt (0,6%) frați (Diagrama 7.).

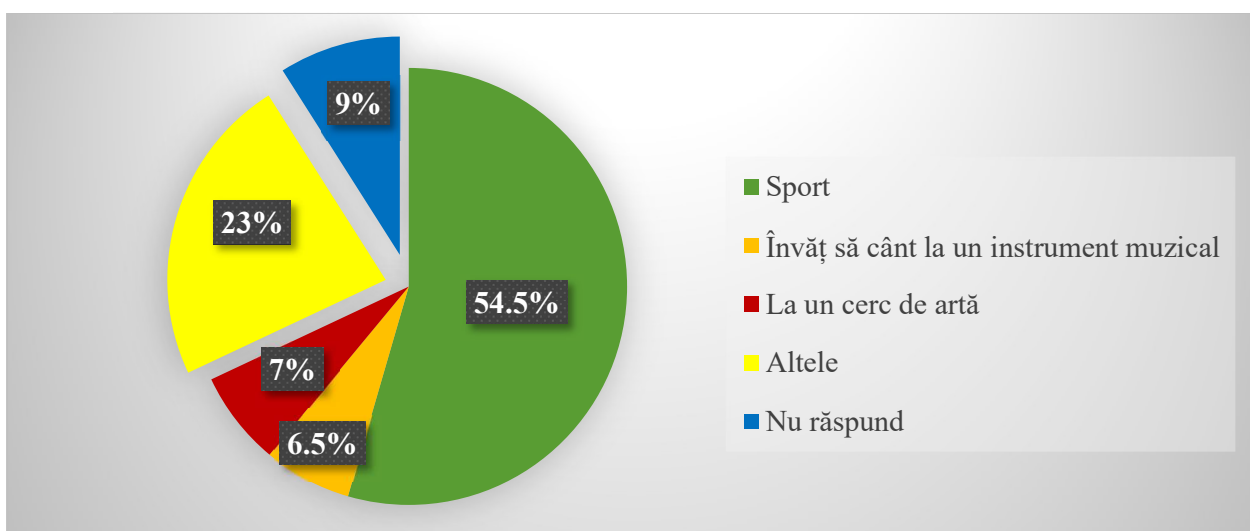
Diagrama 7.: Număr de frați (%)

Învățământ și timp liber

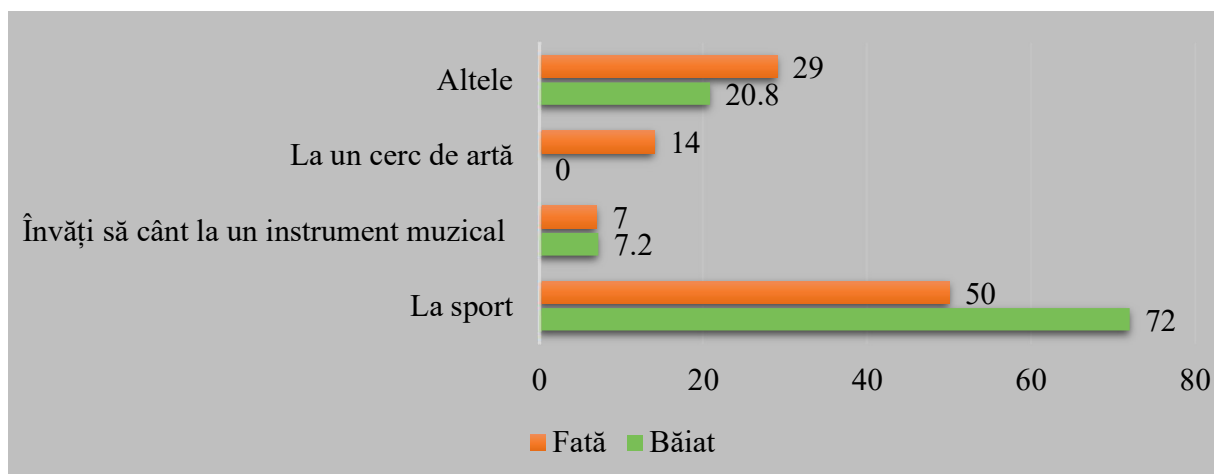
În timpul liber 54,5% dintre elevi practică sport în mod regulat, 6,5% dintre tineri cântă la un instrument muzical și 7% merg la un cerc de artă plastică. 23% dintre elevi petrec timpul liber, cu alte programe (Diagrama 8.): 9,5% merge la distracție regulat, 12% stă acasă și se odihnește, 1% dintre elevi participă la meditații, respectiv (0,5%) dintre ei participă la anumite programe de voluntariat.

Diagrama 8.: Programe regulate de timp liber

Există o diferență semnificativă în modul de petrecere a timpului liber între fete și băieți, dacă ne uităm unde merg tinerii și la ce programe participă regulat ($p=0,006$). Așadar 72% dintre băieți și 50% dintre fete practică un sport, iar 14% dintre fete sunt înscriși la un cerc de artă, în timp ce niciunul dintre băieții intervievați nu a marcat această opțiune (Diagrama 9.).

Diagrama 9.: Programe regulate de timp liber pe sex (%)

($p=0,006$).

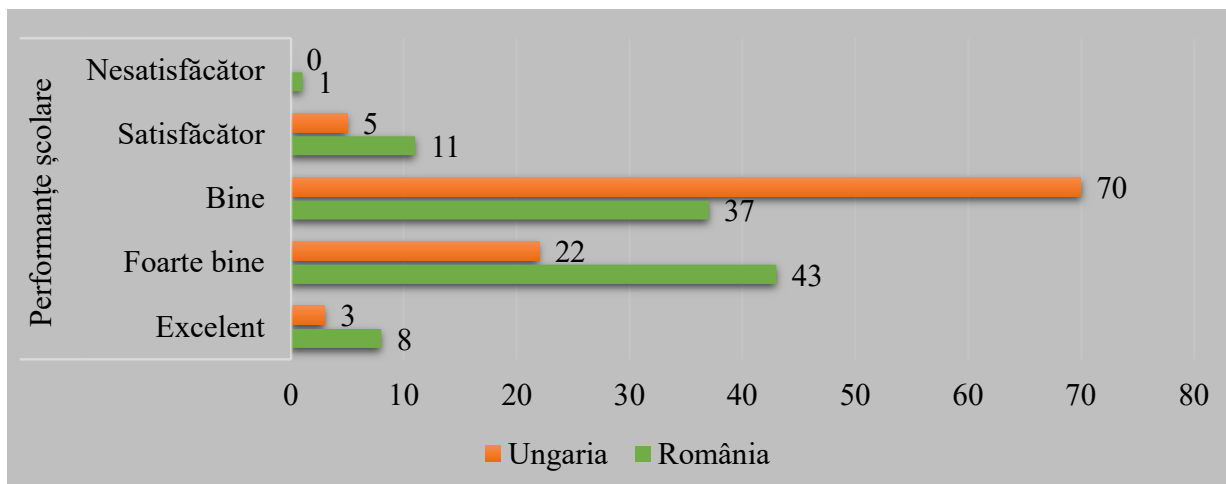
În timpul liber elevii preferă să asculte muzică (67,4% dintre băieți și 76,6% dintre fete). Dintre băieți 24,7% frecventează discotecă în timpul liber, iar în rândul fetelor acest procent este 27%. Există o diferență semnificativă între băieți și fete în ceea ce privește obiceiul de a citi ($p=0,000$). Dintre fete 36,9% citesc, în timp ce dintre băieți doar 10,1% preferă să citească în timpul liber. Este o diferență semnificativă în obiceiul de a citi cărți între cele două țări ($p=0,036$), fiindcă 31% dintre elevii români adoră să petreacă timpul liber citind (Tabelul 2.).

Tabelul 2.: Timpul liber

În timpul liber mergi regulat:	Total %	Sex		Țară	
		Băieți %	Fete %	România %	Ungaria %
Citești	25,0	10,1	36,9	31,0	19,0
Ascultă muzică	72,5	67,4	76,6	70,0	75,0
Faci excursii, drumeții	18,5	19,1	18	29,0	8,0
Mergi la discoteca	26,0	24,7	27	26,0	26,0
Altele	13,5	13,5	13,5	12,0	15,0

Studiul relevă o diferență semnificativă între țări privind performanțe școlare ($p=0,000$). Dintre elevii maghiari 70% au obținut rezultate școlare bune, iar dintre elevii români doar 43% (Diagrama 10.).

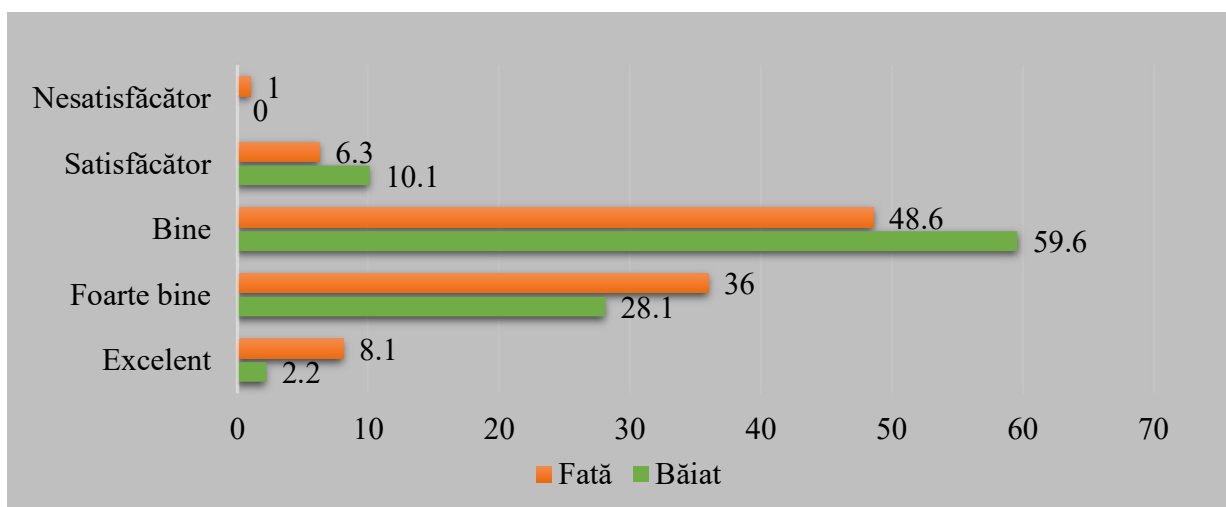
Diagrama 10.: Rezultate școlare pe țară (%)

$p=0,000$

Dintre băieți 59,6% și dintre fete 48,6% au obținut rezultate bune, respectiv 36% dintre fete și 28,1% dintre băieți au obținut rezultate foarte bune (Diagrama 11.). 3,4% dintre băieți și 0,9% dintre fete au rămas repetenți.

Diagrama 11.: Rezultate școlare pe sex (%)

Frecvența fumatului

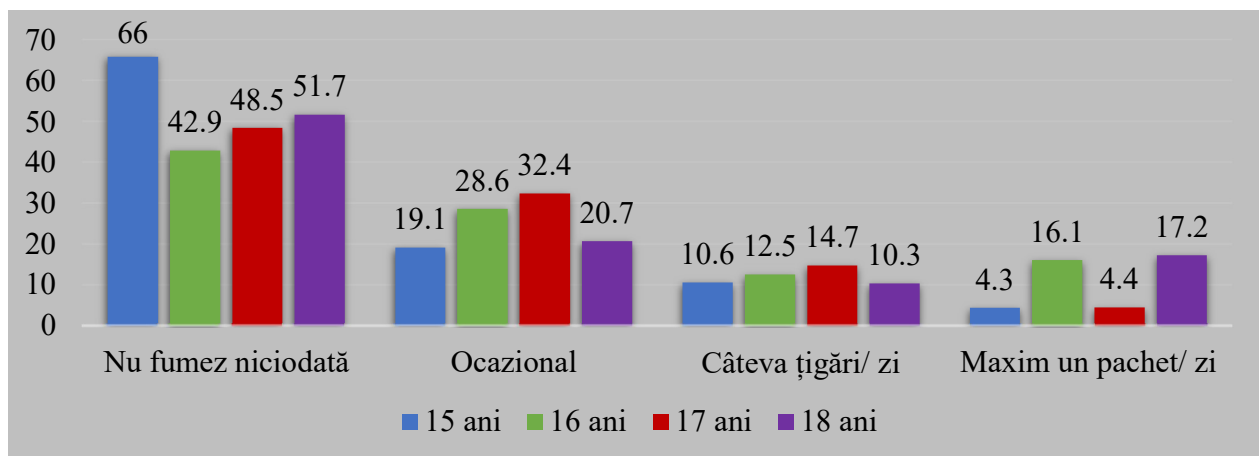
Dintre tinerii care au participat la studiu 51,5% nu a fumat niciodată (48,3% dintre băieți și 54,1% dintre fete), dar 26,5% dintre tinerii intervievați aprind ocazional câte o țigară (25,8% dintre băieți și 27% dintre fete). 12,5% dintre elevi fumează câteva țigări pe zi, în timp ce 9,5% fumează maxim un pachet de țigări pe zi. Analizând țările în parte, se poate observa că mai mult de jumătate dintre studenții maghiari chestionați, adică 55% și 42% dintre studenții români chestionați, fumează într-o anumită formă (Tabelul 3).

Tabelul 3.: Frecvența fumatului pe gen și pe țară

		Total %	Sex		Țară	
			Băieți %	Fete %	România %	Ungaria %
Fumatului	Nu, niciodată	51,5	48,3	54,1	58,0	45,0
	Ocazional	26,5	25,8	27,0	24,0	29,0
	Câteva țigări/ zi	12,5	13,5	11,7	9,0	16,0
	Maxim un pachet/ zi	9,5	12,4	7,2	9,0	10,0
	Mai mult de un pachet/ zi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

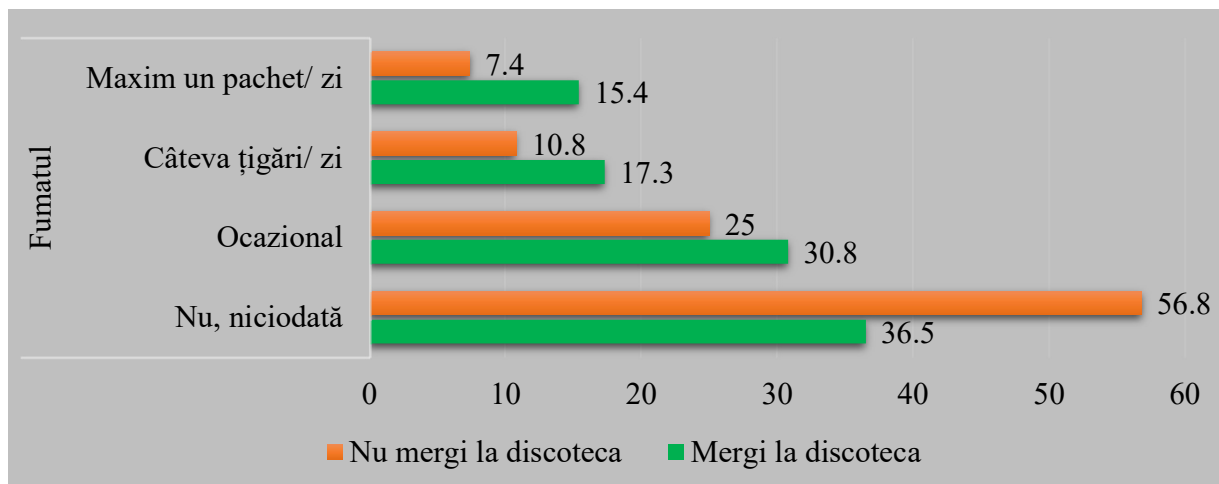
Având în vedere prevalența fumatului în funcție de vârstă, este îmbucurător că mai mult de jumătate dintre tineri nu fumează. 66% dintre adolescenți de 15 ani, respectiv 51,7% dintre tinerii de 18 ani nu a fumat niciodată. Totuși 4,3% dintre copiii de 15 ani și 17,2% dintre tinerii de 18 ani fumează un pachet de țigări pe zi (Diagrama 12.).

Diagrama 12.: Frecvența fumatului pe vârstă (%)

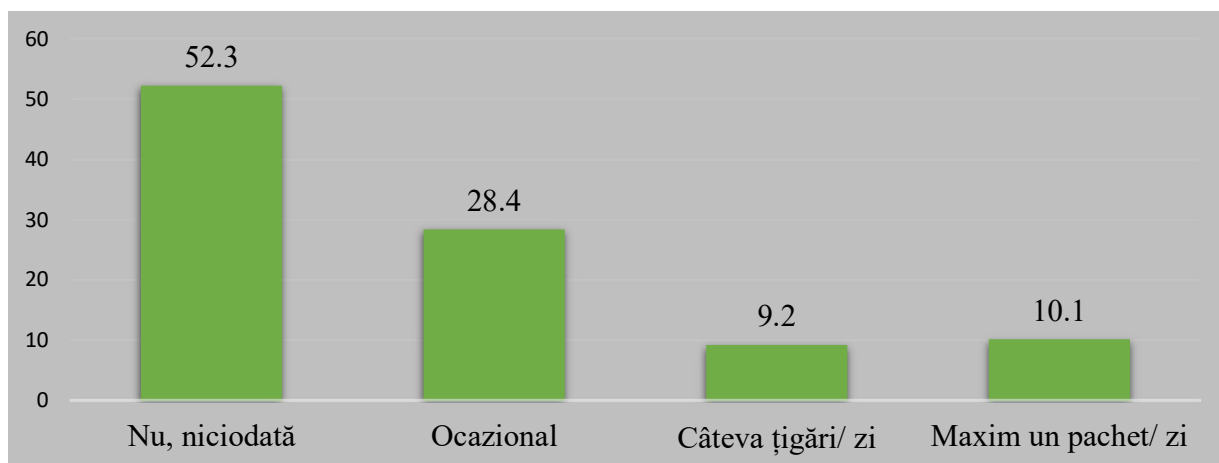
56,8% dintre elevi care nu merg la localuri de distracție nu a fumat niciodată. 63,5% dintre cei care frecventează discotecile fumează într-un fel: 30,8% ocazional, 17,3% câteva țigări pe zi și 15,4% maxim un pachet pe zi (Diagrama 13.).

Diagrama 13.: Frecvența fumatului dintre elevi care merg la discoteca

Rezultatele arată o asociere între petrecerea timpului liber și prevalența fumatului. 63,5% dintre elevii cărora le place să meargă în diferite localuri de distracție în timpul liber fumează într-o anumită formă (regulat sau ocazional) (Diagrama 13.). 52,3% dintre elevii care practică sport regulat în timpul liber nu a fumat niciodată (Diagrama 14.).

Diagrama 14.: Elevii care practică sport regulat în timpul liber (%)

Frecvența consumului de alcool

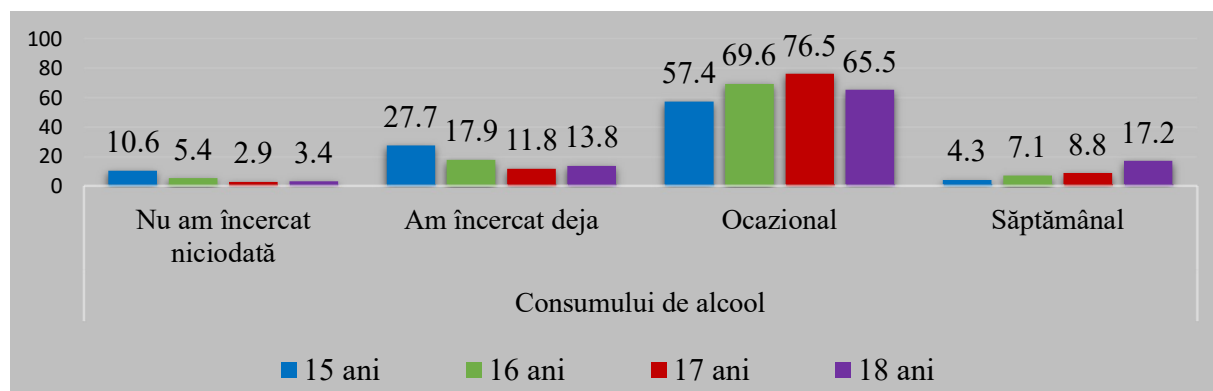
Studiind obiceiurile elevilor de a consuma băuturi alcoolice, am constatat că mai mult de jumătate, respectiv 68,5%, dintre tinerii chestionați consumă alcool ocazional. 69,7% dintre băieți și 67,6% dintre fete consumă ocazional băuturi alcoolice. Rezultatele pe ambele țări arată că atât în rândul tinerilor din România cât și în rândul tinerilor din Ungaria rata consumatorilor de alcool este mare: 63% dintre elevii români și 74% dintre elevii maghiari consumă ocazional băuturi spirtoase. 94% dintre elevii români și 95% dintre elevii maghiari au consumat cel puțin o dată alcool (Tabelul 4.).

Tabelul 4.: Frecvența consumului de alcool pe sex și pe țară

		Total %	Sex		Țară	
			Băieți %	Fete %	România %	Ungaria %
Consumului de alcool	Nu am încercat niciodată	5,5	6,7	4,5	6,0	5,0
	Am încercat deja	17,5	16,9	18,0	23,0	12,0
	Ocazional	68,5	69,7	67,6	63,0	74,0
	Săptămânal	8,5	6,7	9,9	8,0	9,0
	Zilnic	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

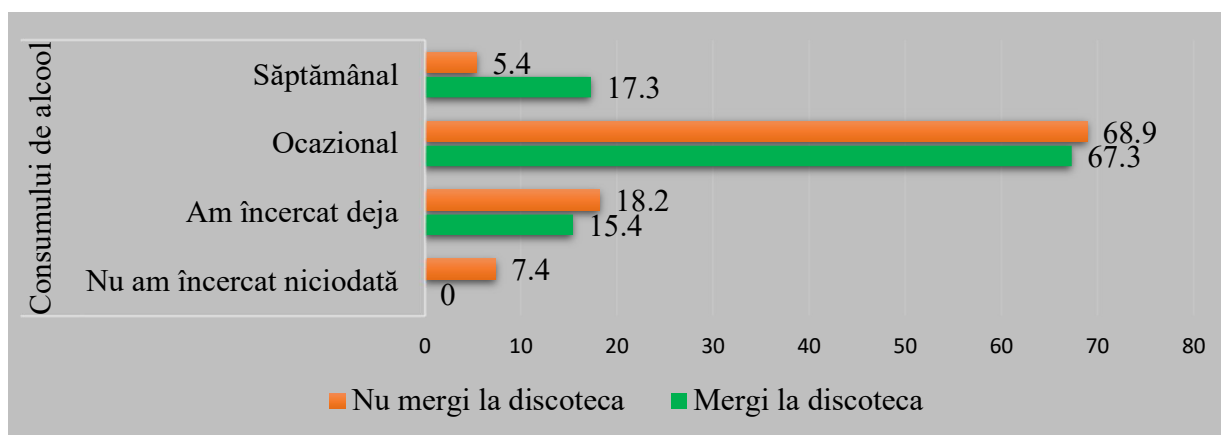
Nu este diferență semnificativă în ceea ce privește frecvența consumului de alcool. Dintre tinerii în vârstă de 15 ani 10,6% nu a consumat niciodată alcool, în timp ce 17,2% dintre tinerii de 18 ani consumă băuturi alcoolice săptămânal. Dar mai mult de jumătate dintre tinerii chestionați (68,5% dintre elevi) au consumat cel puțin o dată băuturi alcoolice (Diagrama 15.).

Diagrama 15.: Frecvența consumului de alcool pe vârstă (%)

Am înregistrat o diferență semnificativă în cea ce privește prevalența consumului de alcool între tinerii care se distrează în cluburi și între cei care nu au acest obicei ($p=0,015$), toți dintre elevii chestionați care frecventează cluburi au consumat cel puțin o dată alcool. 17,3% dintre elevii care frecventează regulat diferite localuri de distracție consumă alcool săptămânal. Dar, cu toate acestea, nu există nici-o diferență semnificativă între băutorii ocazionali, indiferent dacă merg la cluburi sau nu (Diagrama 16.).

Diagrama 16.: Frecvența consumului de alcool dintre elevi care merg la discoteca (%)

$p= 0,015$

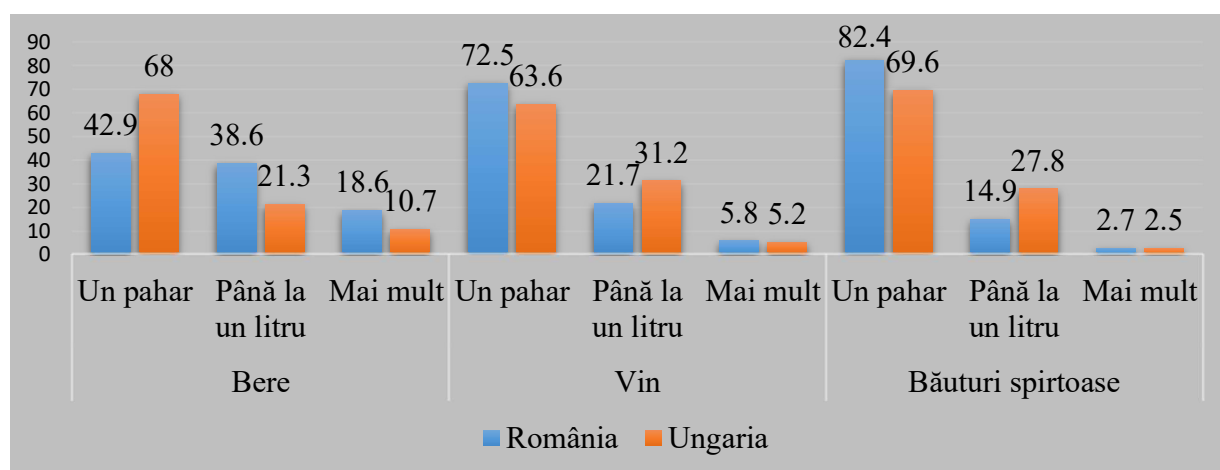
Există o diferență semnificativă între elevii români și maghiari în ceea ce privește consumul de vin ($p=0,017$) și consumul de băuturi spirtoase ($p=0,05$). 77,8% dintre elevii maghiari, respectiv 62,9% dintre elevii români consumă vin, iar 79,8% dintre elevii maghiari și 69,1% dintre elevii români consumă băuturi alcoolice. Diferență semnificativă a fost observată între sexe în ceea ce privește consumul de bere ($p=0,001$) și consumul de vin ($p=0,022$). 86,7% dintre băieți consumă bere, iar 79,2% dintre fete aleg vinul. Proporția consumatorilor de alcool este mare atât în rândul băieților, cât și în rândul fetelor, dar elevii maghiari consumă într-o proporție mai mare toate dintre cele trei tipuri de alcool comparativ cu elevii români (Tabelul 5.).

Tabelul 5.: Frecvența consumului de alcool pe tipurile de băuturi alcoolice

Dacă consumi alcool, cu precădere:	Total %	Sex		Țară	
		Băieți %	Fete %	România %	Ungaria %
Bere	41,8	86,7	67,0	70,1	75,8
Vin	25,4	65,1	79,2	62,9	77,8
Băuturi spirtoase	32,8	74,7	79,0	69,1	79,8

Am studiat pe țări care sunt tipurile de băuturi alcoolice consumate de către tineri. Rezultatele arată că elevii din România preferă berea deci ei consumă bere în cantități mai mari. În România 38,6% dintre elevii chestionați consumă în general un litru de bere, iar 18,6% dintre ei consumă chiar peste un litru. Elevii din Ungaria, în general, consumă mai mult vin și băuturi spirtoase (Diagrama 17.).

Diagrama 17.: Cantitatea de consum de alcool pe țară (%)

Există o diferență semnificativă între sexe ($p=0,000$), pentru că băieții nu numai că preferă mai mult berea, dar și consumă o cantitate mai mare de bere decât fetele, și anume, 23% dintre băieți consumă în general peste un litru de bere, în timp ce dintre fete numai 5,6% . Conform rezultatelor, fetele consumă mai mult vin. (Tabelul 6.).

Tabelul 6.: Consumului de alcool pe cantitativ

Cantitativ:	Băieți			Fetele			Verificat cu Crosstabs
	Un pahar %	Până la un litru %	Mai mult %	Un pahar %	Până la un litru %	Mai mult %	
Bere	40,5	36,5	23	71,8	22,5	5,6	$p=0,000$
Vin	69,4	25,8	4,8	66,7	27,4	6	n.s.
Băuturi spirtoase	72,1	25	2,9	78,8	18,8	2,4	n.s.

Verificat cu Crosstabs: n. s.: ne semnificativ, $p>0,05$

De asemenea, am analizat, atitudinea elevilor chestionați față de alcool și am constatat că 39% dintre elevii chestionați consideră că dacă ar consuma alcool, cel mai probabil ar fi mai

relaxați. 40,5% dintre ei sunt de părere că dacă ar consuma alcool s-ar simți mai fericiți, 33,5% dintre ei sunt de părere că ar fi mai curajoși, și mai deschiși, și 39% dintre ei s-ar distra foarte bine consumând alcool. 41% dintre elevi consideră că ar putea face ceva sub influența alcoolului ce ar regreta ulterior (Tabelul 7.).

Tabelul 7.: Atitudinea elevilor față de alcool

Care este probabilitatea să ți se întâmple următoarele lucruri consumând alcool?	Foarte puțin probabil %	Nu este probabil %	Eventual %	Probabil %	Foarte probabil %
Aș relaxa, m-aș elibera	6,0	5,0	14,0	36,0	39,0
Aș avea probleme cu poliția	44,5	30,0	15,5	5,0	5,0
Aș dăuna sănătății	16,0	22,0	29,0	20,5	12,5
M-aș simți fericit	7,0	7,0	21,5	40,5	24,0
Aș putea uita de probleme	10,0	14,5	32,0	27,5	16,0
N-aș putea să mă opresc din băut	45,0	33,5	11,0	7,5	3,0
Aș fi mahmur a doua zi	11,5	24,0	28,0	21,5	15,0
M-aș simți mai curajos	7,5	7,0	16,0	36,0	33,5
Aș face ceva ce ce aș regreta mai târziu	12,5	21,0	41,0	13,0	12,0
Aș distra foarte bine	5,0	5,0	22,5	39,0	28,5

Comparând media atitudinilor față de alcool pe sexe obținem următoarele rezultate (tabelul 8.):

Tabelul 8.: Atitudinea elevilor față de alcool pe gen

Care este probabilitatea să ți se întâmple următoarele lucruri consumând alcool?	N= 200 Media	Băieți (89)		Fete (111)		Proba-t
		Media	Dispersia	Media	Dispersia	
Aș relaxa, m-aș elibera	3,97	3,92	1,120	4,01	1,140	n. s.
Aș avea probleme cu poliția	1,96	2,09	1,094	1,86	1,135	n. s.
Aș dăuna sănătății	2,92	3,06	1,300	2,80	1,205	n. s.
M-aș simți fericit	3,68	3,52	1,109	3,80	1,127	n. s.
Aș putea uita de probleme	3,25	3,22	1,126	3,27	1,235	n. s.
N-aș putea să mă opresc din băut	1,90	1,92	0,944	1,88	1,150	n. s.
Aș fi mahmur a doua zi	3,05	3,11	1,162	2,99	1,290	n. s.
M-aș simți mai curajos	3,81	3,71	1,179	3,89	1,201	n. s.
Aș face ceva ce ce aș regreta mai târziu	2,92	2,94	1,070	2,89	1,216	n. s.
Aș distra foarte bine	3,81	3,80	0,991	3,82	1,122	n. s.

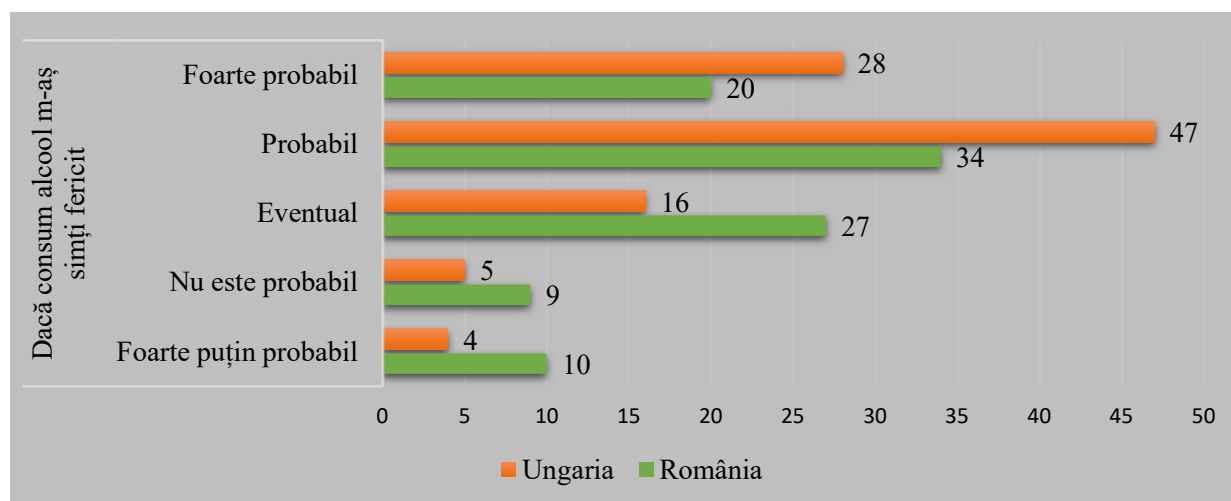
Verificat cu proba-t: n. s. - ne semnificativ, $p > 0,05$

Nu este diferență semnificativă între sexe în ceea ce privește atitudinea lor față de consumul de alcool, atât băieții cât și fetele au indicat în medie valori mai mari pentru *relaxare, fericire, curaj și distracție*. La indicele de *probleme și apariția conflictelor* ambele sexe au indicat în general

valori mai scăzute. Aceste valori ne indică faptul că tinerii consumând alcool se simt mai liberi și relaxați, se simt mai fericiți și se distrează mai bine, se simt mai curajoși, mai deschiși, și cred că în acest fel pot uita de probleme (Tabelul 8.).

Analizând rezultatele privind percepția despre consumul de alcool la indiciul *sentimentul de fericire* există o diferență semnificativă între țări ($p=0,041$). 47% dintre elevii maghiari consideră că dacă bei alcool este posibil să te simți fericit, iar 28% dintre ei sunt siguri de asta, în timp ce 34% dintre elevii români consideră că dacă bei alcool este probabil să te simți mai fericit (Diagrama 18.).

Diagrama 18.: Efectul consumului de alcool

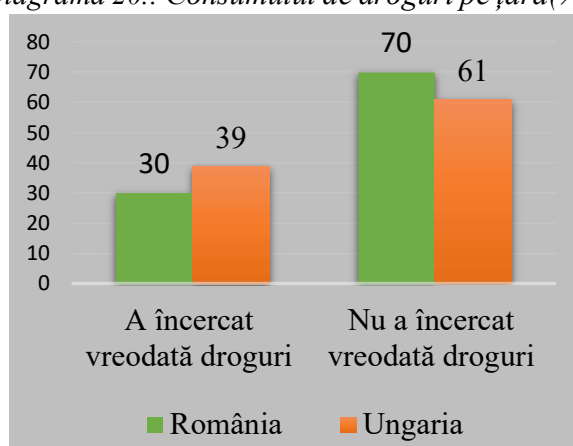
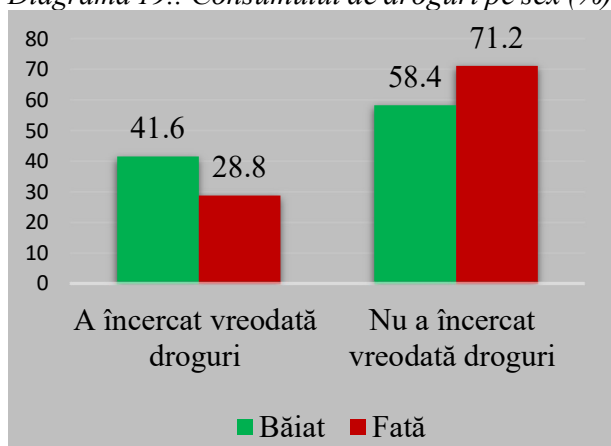

$p=0,041$

Frecvența consumului de droguri

Studiul privind frecvența consumului de droguri arată că 34,5% dintre elevii chestionați au încercat substanțe halucinogene. Putem observa o diferență semnificativă între sexe ($p=0,042$), dintre fete 28,8%, iar dintre băieți 41,6% a experimentat substanțe halucinogene (Diagrama 19.). În cele două țări nu este diferență semnificativă privind frecvența consumului de droguri: 30% dintre tinerii din România, respectiv 39% dintre tinerii din Ungaria a încercat vreun tip de drog (Diagrama 20.).

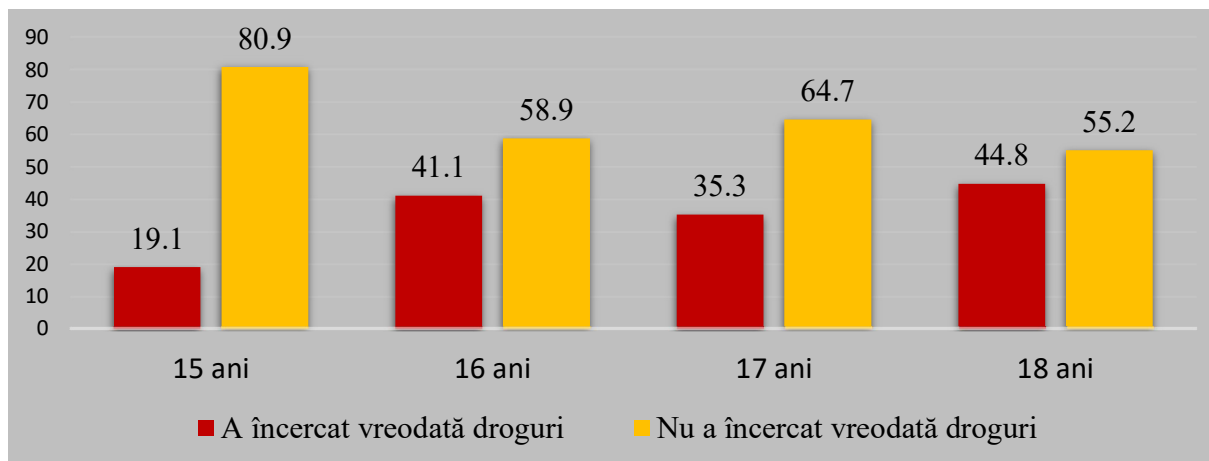
Diagrama 19.: Consumului de droguri pe sex (%) Diagrama 20.: Consumului de droguri pe țară(%)

p=0,042

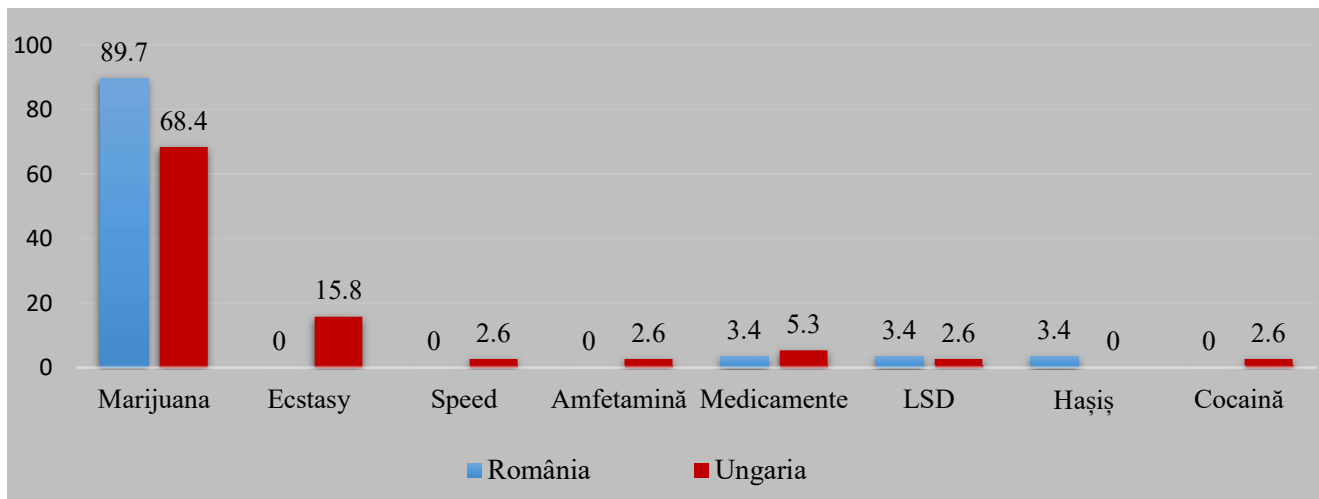
Analizând pe categorii de vârstă putem observa că, odată cu înaintare în vârstă, crește și proporția celor care au încercat droguri. Dintre tinerii de 15 ani 19,1% a experimentat vreun tip de drog, iar dintre tineri de 18 ani care au încercat vreun tip de drog acest procent a crescut la 44,8% (Diagrama 21.).

Diagrama 21.: Încercat droguri pe vârstă (%)

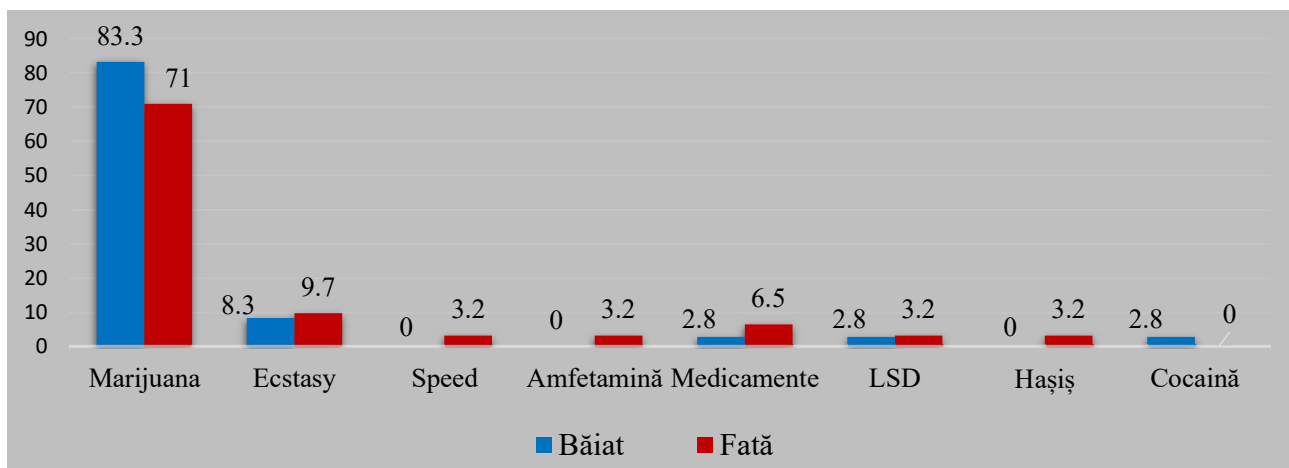
Atât elevii români cât și elevii maghiari, care au încercat droguri, majoritatea au ales marijuana. 89,7% dintre tinerii consumatori de droguri din România și 68,4% din Ungaria au încercat marijuana. În Ungaria 15,8% dintre tinerii chestionați au încercat și ecstasy (Diagrama 22.).

Diagrama 22.: Încercat droguri pe țară (%)

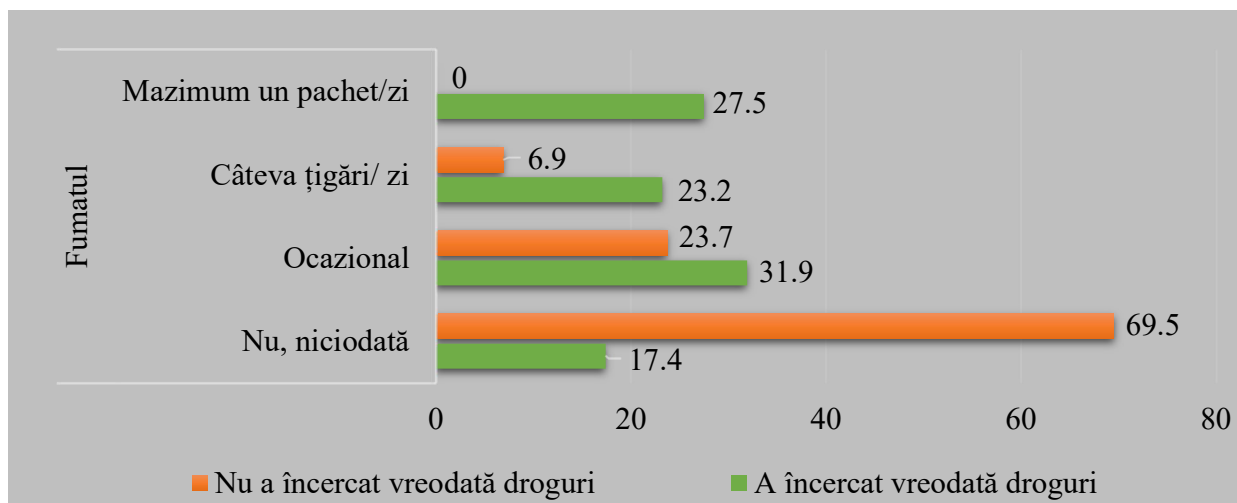
Dintre elevii care au experimentat vreun tip de drog 83,3% dintre băieți și 71% dintre fete au încercat marijuana, „cel mai popular” drog în rândul tinerilor. 8,3% dintre băieți și 9,7% dintre fete au încercat și tablete ecstasy. Printre substanțele încercate se numără speed, amfetamina, medicamentele, LSD, hașiș, cocaină (Diagrama 23.).

Diagrama 23.: Substanțele încercate pe gen (%)

Dintre elevii chestionați 34,5% au încercat droguri. Dintre ei 24,6% folosesc și în prezent droguri, cu toate acestea ei reprezintă o proporție de 9% din eșantionul total. Dintre elevii care au încercat droguri 82,6% fumează într-o formă, și anume: 31,9% fumează ocazional, 23,2% fumează câteva țigări/ zi și 27,5% fumează maxim un pachet de țigări/ zi (Diagrama 24.).

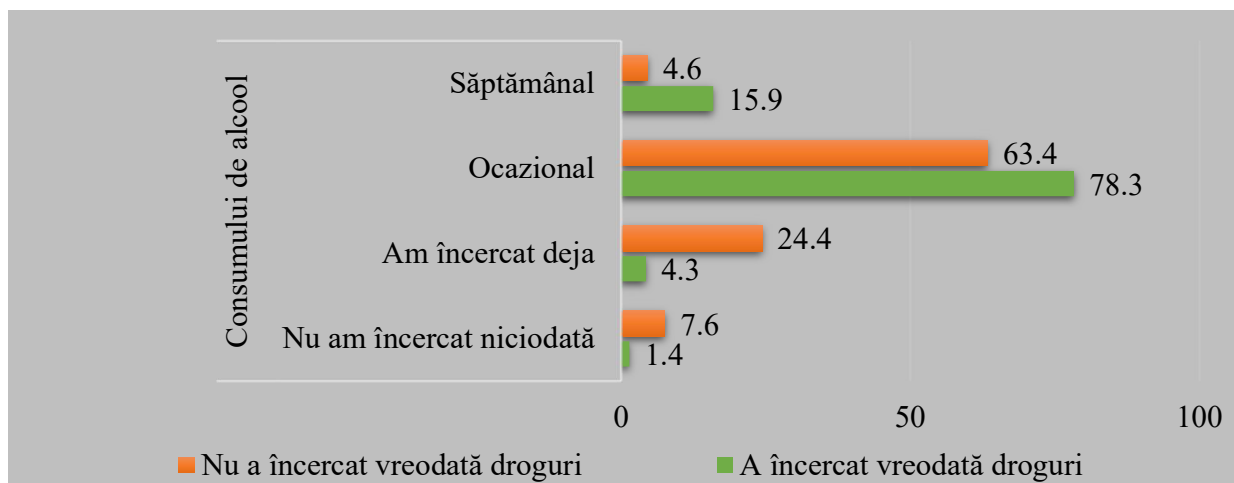
Diagrama 24.: Relația dintre fumat și drogurile ilegale (%)

p=0,000

Totodată, 98,5% dintre tinerii care au consumat droguri au consumat deja și alcool: dintre ei 4,3% a încercat doar o singură dată, 78,3% consumă băuturi alcoolice ocazional, și 15,9% consumă alcool săptămânal (Diagrama 25).

Diagrama 25.: Relația dintre consumul de alcool și drogurile ilegale (%)

p=0,000

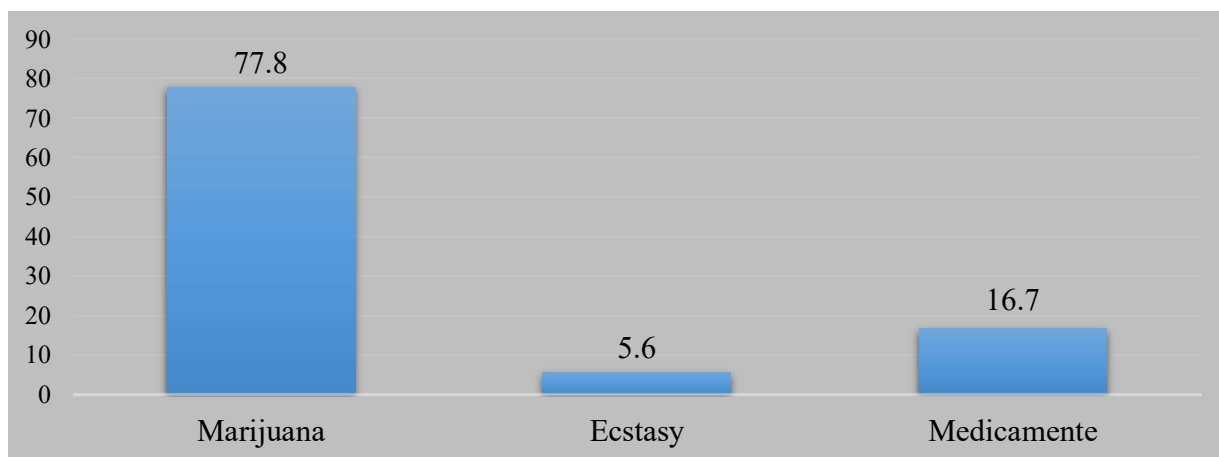
92% dintre elevii români și 90% dintre elevii maghiari nu consumă în prezent droguri (Tabelul 9.).

Tabelul 9.: Folosesc în prezent droguri (%)

Consumului de droguri	Total %	Sex		Țară	
		Băieți %	Fete %	România %	Ungaria %
Zilnic	1,5	0,0	2,7	0,0	3,0
Săptămânal	1,0	2,2	0,0	0,0	2,0
Când am o problemă	6,5	10,1	3,6	8,0	5,0
Momentan nu	91,0	87,6	93,7	92,0	90,0

77,8% dintre tinerii care consumă droguri și în prezent consumă marijuana, 16,7% dintre ei au administrat medicamente fără prescripție medicală și 5,6% dintre ei au consumat ecstasy (Diagrama 26.).

Diagrama 26.: Consumului de droguri în prezent (%)

În cadrul acestui studiu, de asemenea, am întrebat care sunt activitățile, metodele prin care elevii încearcă să-și rezolve problemele. 20% dintre cei chestionați fumează mai mult atunci când are probleme sau neazuri. 80,5% dintre elevi aleg muzica, ascultând muzică încercă să găsească o soluție la probleme. 33,5% dintre elevi aleg sportul, reducând stresul prin exerciții fizice. O diferență semnificativă se poate observa între sexe ($p=0,004$) în cea ce privește sportul, deoarece băieții aleg să facă sport într-o proporție mai mare decât fetele. Există o diferență foarte mare între sexe în privința plânsului ($p=0,000$). Fetele în proporție de 42,3% se închid când au probleme, iar 60,4% dintre ele de foarte multe ori devin sensibile, și plângând se elibereze de tensiunea cauzată de neazuri și probleme (Tabelul 10.).

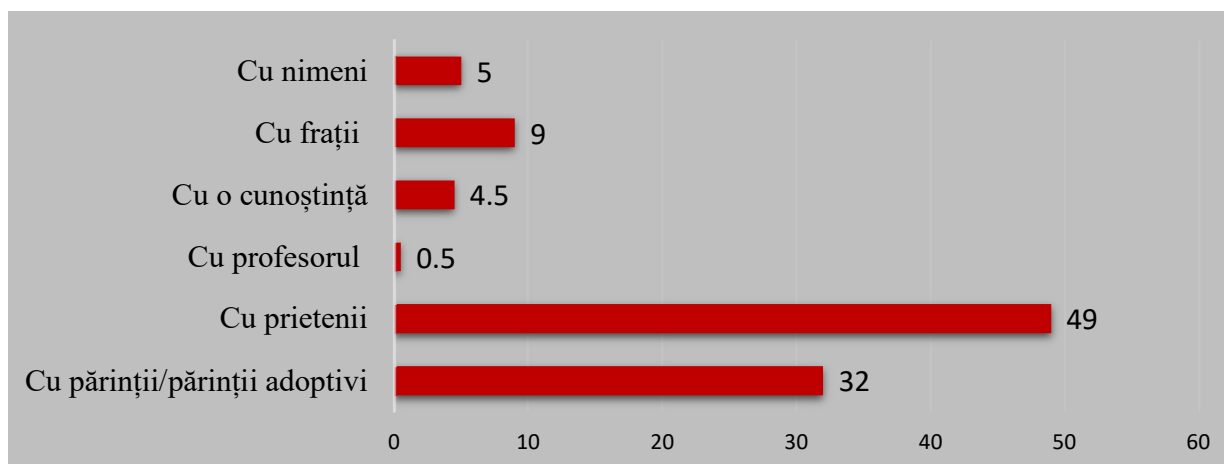
Tabelul 10.: Activitățile, metodele prin care elevii încearcă să-și rezolve problemele

Ce faci când ai probleme?	Total %	Băieți		Fete		Verificat cu Crosstabs
		Da %	Nu %	Da %	Nu %	
Ascult muzică	80,5	77,5	22,5	82,9	17,1	n.s.
Mă cert/ mă bat	10,0	5,6	94,4	13,5	86,5	0,051
Beau alcool	11,5	13,5	86,5	9,9	90,1	n.s.
Fumez mai mult	20,0	16,9	83,1	22,5	77,5	n.s.
Consum droguri	1,0	1,1	98,9	0,9	99,1	n.s.
Plec de acasă	18,0	9,0	91,0	25,2	74,8	0,002
Fac antrenament	33,5	43,8	56,2	25,2	74,8	0,004
Vorbesc la telefon ore în șir	8,5	7,9	92,1	9,0	91,0	n.s.
Mă închid în casă	29,5	13,5	86,5	42,3	57,7	0,000
Plâng	36,0	5,6	93,3	60,4	39,6	0,000

Verificat cu Crosstabs: n. s.: nesemnificativ, $p > 0,05$

Dintre elevii chestionați 32% poate să discute cu părinții despre probleme, dar 49% dintre ei discută problemele cu prietenii. (Diagrama 27.).

Diagrama 27.: Discutarea problemelor (%)

Atitudini legate de consumul de substanțe legale și ilegale

Dintre elevii chestionați 57% consideră că este acceptabil fumatul ocazional, și 50,5% consideră că este acceptabil consumul unei sau două băuturi alcoolice pe săptămână. 38,5% dintre elevii nu consideră că ar fi incorect încercarea marijuanei. Cu toate acestea, majoritatea tinerilor nu este de acord cu consumul regulat de marijuana sau alte droguri ilegale (Tabelul 11.).

Tabelul 11.: Atitudini legate de consumul de substanțe legale și ilegale

Consideri greșit următoarele?	Nu %	Puțin %	Dezaprobat %	Dezaprobat ferm %	Nu știu %
Fumatul ocazional	57,0	28,5	10,5	1,0	3,0
Fumatul, 10 sau mai multe țigări/ zi	25,0	22,5	31,0	20,5	1,0
Consumul 1-2 băuturi alcoolice (bere, vin, spirtoase) de câteva ori pe an	87,0	7,0	3,5	1,0	1,5
Consumul 1-2 băuturi alcoolice/ săptămână	50,5	36,5	11,0	0,5	1,5
Beția săptămânală	27,5	33,0	24,0	13,5	2,0
Încercarea marijuanei 1-2 ori	38,5	24,5	16,5	15	5,5
Consumul marijuanei ocazional	19,0	19,5	34,0	23,0	4,5
Consumul marijuanei regulat	6,0	9,0	26,5	52,0	6,5
Încercarea LSD-lui sau unui alt halucinogen 1-2 ori	15,0	21,5	26,5	33,0	4,0
Încercarea heroinei 1-2 ori	10,0	19,5	25,5	40,0	5,0
Încercarea calmantelor 1- 2 ori (fără prescripție medicală)	19,0	21,5	28,5	26,5	4,5
Încercarea cocainei 1-2 ori	11,5	17,0	32,0	32,5	7,0
Încercarea extasy-ului 1-2 ori	13,0	19,5	30,0	31,5	6,0
Încercarea aurolacului 1-2 ori	8,0	17,0	32,5	36,5	6,0

Comparând atitudinile fetelor și ale băieților despre experimentarea și consumul de alcool, droguri sau tutun, am obținut următoarele rezultate (Tabelul 12.):

Tabelul 12.: Atitudini legate de consumul de substanțe legale și ilegale pe sex

Consideri greșit următoarele?	N= 200 Media	Băieți (89)		Fete (111)		Proba-t
		Media	Dispersia	Media	Dispersia	
Fumatul ocazional	1,65	1,72	0,904	1,59	0,948	n.s.
Fumatul, 10 sau mai multe țigări/ zi	2,50	2,47	1,119	2,52	1,102	n.s.
Consumul 1-2 băuturi alcoolice (bere, vin, spirtoase) de câteva ori pe an	1,23	1,28	0,826	1,19	0,580	n.s.
Consumul 1-2 băuturi alcoolice/ săptămână	1,66	1,56	0,839	1,74	0,783	n.s.
Beția săptămânală	2,30	2,21	0,971	2,36	1,150	n.s.
Încercarea marijuanei 1-2 ori	2,25	2,04	1,157	2,41	1,324	0,044
Consumul marijuanei ocazional	2,75	2,54	1,067	2,91	1,180	0,022
Consumul marijuanei regulat	3,44	3,27	0,986	3,58	0,920	0,024
Încercarea LSD-lui sau unui alt halucinogen 1-2 ori	2,90	2,91	1,135	2,88	1,150	n.s.
Încercarea heroinei 1-2 ori	3,11	3,08	1,058	3,13	1,121	n.s.
Încercarea calmantelor 1- 2 ori (fără prescripție medicală)	2,76	2,81	1,147	2,72	1,192	n.s.
Încercarea cocainei 1-2 ori	3,07	3,04	1,117	3,08	1,113	n.s.
Încercarea extasy-ului 1-2 ori	2,98	2,93	1,074	3,02	1,175	n.s.
Încercarea aurolacului 1-2 ori	3,16	3,16	0,964	3,15	1,097	n.s.

Verificat cu proba-t: n. s. - nesemnificativ, $p > 0,05$

La indicatorul fumat și consum de alcool, elevii au declarat valori medii scăzute în cazul *consumului ocazional de țigări, și consumarea unei sau două băuturi alcoolice pe an/săptămână*. Asta înseamnă că tinerii consideră că fumatul ocazional este acceptabil, dar cu *fumatul peste 10 țigări pe zi* nu au picat de acord. Consumarea 1-2 *băuturi (bere, vin sau băuturi spirtoase)* de câteva ori pe an sau chiar săptămânal este acceptabil pentru tinerii din eșantion, dar *consumul excesiv de băuturi alcoolice săptămânal* este inacceptabil pentru ei. Majoritatea dintre ei nu este de acord cu încercarea sau consumul de droguri. Diferențe semnificative pot fi observate între sexe la indicatorul *experimentarea marijuanei* ($p=0,044$), *consumul ocazional a marijuanei* ($p=0,022$) și *consumul regulat a marijuanei* ($p=0,024$). Fetele au raportat valori mult mai mari legat de consumul de marijuana, decât băieții, ceea ce înseamnă că fetele resping într-o proporție mai mare consumul de marijuana decât băieții (Tabelul 12.).

Comparând pe țări, atitudinea tinerilor față de consumul de tutun, alcool sau droguri, am obținut următoarele rezultate (Tabelul 13.):

Tabelul 13.: *Atitudini legate de consumul de substanțe legale și ilegale pe țară*

Consideri greșit următoarele?	N= 200 Media	România (100)		Ungaria (100)		Proba-t
		Media	Dispersia	Media	Dispersia	
Fumatul ocazional	1,65	1,84	0,929	1,45	0,892	0,003
Fumatul, 10 sau mai multe țigări/ zi	2,50	2,65	1,038	2,35	1,158	0,055
Consumul 1-2 băuturi alcoolice (bere, vin, spirtoase) de câteva ori pe an	1,23	1,27	0,694	1,19	0,706	n. s.
Consumul 1-2 băuturi alcoolice/ săptămână	1,66	1,72	0,805	1,60	0,816	n. s.
Ceția săptămânală	2,30	2,57	1,103	2,02	0,974	0,000
Încercarea marijuanei 1-2 ori	2,25	2,49	1,307	2,00	1,172	0,006
Consumul marijuanei ocazional	2,75	2,92	1,089	2,57	1,089	0,030
Consumul marijuanei regulat	3,44	3,56	0,795	3,32	1,091	n. s.
Încercarea LSD-lui sau unui alt halucinogen 1-2 ori	2,90	3,10	1,078	2,69	1,169	0,011
Încercarea heroinei 1-2 ori	3,11	3,31	1,012	2,90	1,133	0,008
Încercarea calmantelor 1- 2 ori (fără prescripție medicală)	2,76	2,98	1,082	2,54	1,218	0,008
Încercarea cocainei 1-2 ori	3,07	3,22	1,021	2,91	1,181	0,048
Încercarea extasy-ului 1-2 ori	2,98	3,21	1,008	2,75	1,201	0,004
Încercarea aurolacului 1-2 ori	3,16	3,31	0,940	3,00	1,110	0,034

Verificat cu proba-t: n. s. - nesemnificativ, $p>0,05$

La indicatorul legat de tutun, alcool, încercarea/consumul de droguri, elevii români au raportat valori medii mai mari pentru fiecare indicator, iar aproape la toate indicatoarele există o diferență semnificativă între raportările elevilor români și maghiari. Valori medii scăzute pot fi

observate la indicatorii *fumat* și *consumul de alcool* atât în cazul elevilor români, cât și în cazul elevilor maghiari, ceea ce înseamnă că elevii sunt de acord cu fumatul ocazional sau consumul a 1-2 băuturi pe săptămână, dar că nu sunt de acord cu fumatul a 10 țigări pe zi sau cu beția săptămânală. Valorile medii mai scăzute legate de *încercarea marijuanei* și *a medicamentelor sedative* arată că elevii acceptă încercarea acestor droguri, dar resping încercarea sau consumul altor substanțe. Diferență semnificativă poate fi observată între elevii români și maghiari, elevii maghiari fiind mai receptivi și deschiși decât colegii lor români față de consumul de droguri legale și ilegale (Tabelul 13.).

În acest studiu am întrebat adolescenții în ce măsură sunt conștienți de consecințele experimentării / utilizării drogurilor legale sau ilegale. În cazul drogurilor legale, cum ar fi alcoolul sau tutunul, elevii consideră că nu au consecințe grave. Despre fumatul ocazional 42,5% dintre elevii consideră că poate fi dăunător pentru sănătate, dar fumatul de la un pachet de țigări/ zi este foarte dăunător. Peste 30% dintre elevi consideră că alcoolul prezintă un risc moderat pentru sănătate. Iar 31,5% dintre ei consideră că încercarea marijuanei 1-2 ori este doar puțin periculos (Tabelul 14.).

Tabelul 14.: Consecințele experimentării / utilizării drogurilor legale sau ilegale

Ce riscuri se expun oamenii (fizic sau altfel) prin următoarele?	Fără risc %	Puțin %	Risc mediu %	Risc mare %	Nu știu %
Fumatul ocazional	29,5	42,5	21,5	4,0	2,5
Fumat, peste 1 pachet de țigări pe zi	2,0	14,5	28,5	53,5	1,5
Consumul 1-2 băuturi alcoolice aproape zilnic	10,0	25,5	37,5	23,0	4,0
Consumul a cinci sau mai multe băuturi alcoolice la fiecare sfârșit de săptămână	6,0	20,0	39,0	32,0	3,0
Încercarea marijuanei 1-2 ori	19,5	31,5	22,0	23,0	4,0
Consumul ocazional de marijuana	10,0	17,0	29,0	39,0	4,5
Consumul regulat de marijuana	3,0	7,0	19,5	66,5	4,0
Încercarea LSD 1-2 ori	7,0	23,5	29,0	35,5	5,5
Consumul regulat de LSD	2,0	6,0	14,5	72,5	5,0
Încercarea cocainei sau crack-ului 1-2 ori	2,5	21,0	28,5	42,5	5,5
Consumul regulat de cocaină sau crack	1,0	3,5	10,6	79,3	5,6
Încercare extasy 1-2 ori	7,0	23,0	25,5	38,0	6,5
Consumul regulat de extasy	1,0	3,5	16,6	74,4	4,5
Încercarea aurolacului 1-2 ori	3,5	19,0	26,0	44,5	7,0
Folosirea aurolacului în mod regulat	1,0	4,5	9,0	80,5	5,5

Comparând, pe sexe, opinia adolescenților despre pericolul la care se expun oamenii cu încercarea sau consumul de tutun, alcool sau droguri, obținem următoarele rezultate (Tabelul 15.):

Tabelul 15.: Consecințele experimentării / utilizării drogurilor legale sau ilegale comparând pe sexe

Ce riscuri se expun oamenii (fizic sau altfel) prin următoarele?	N= 200 Media	Băieți (89)		Fete (111)		Proba-t
		Media	Dispersia	Media	Dispersia	
Fumatul ocazional	2,08	2,17	0,956	2,00	0,934	n. s.
Fumat, peste 1 pachet de țigări pe zi	3,38	3,47	0,755	3,31	0,872	n. s.
Consumul 1-2 băuturi alcoolice aproape zilnic	2,86	2,65	0,991	3,03	1,004	0,007
Consumul a cinci sau mai multe băuturi alcoolice la fiecare sfârșit de săptămână	3,06	2,98	0,917	3,13	0,955	n. s.
Încercarea marijuanei 1-2 ori	2,61	2,49	1,099	2,69	1,197	n. s.
Consumul ocazional de marijuana	3,11	3,02	1,055	3,17	1,078	n. s.
Consumul regulat de marijuana	3,62	3,52	0,854	3,69	0,748	n. s.
Încercarea LSD 1-2 ori	3,09	3,03	0,982	3,13	1,088	n. s.
Consumul regulat de LSD	3,73	3,63	0,817	3,80	0,658	n. s.
Încercarea cocainei sau crack-ului 1-2 ori	3,28	3,27	0,902	3,28	0,974	n. s.
Consumul regulat de cocaină sau crack	3,85	3,76	0,691	3,92	0,529	n. s.
Încercare extasy 1-2 ori	3,14	3,04	1,065	3,22	1,065	n. s.
Consumul regulat de extasy	3,78	3,65	0,709	3,88	0,537	0,010
Încercarea aurolacului 1-2 ori	3,33	3,36	0,882	3,30	1,050	n. s.
Folosirea aurolacului în mod regulat	3,85	3,80	0,694	3,88	0,568	n. s.

Verificat cu proba-t: n. s. - nesemnificativ, $p > 0,05$

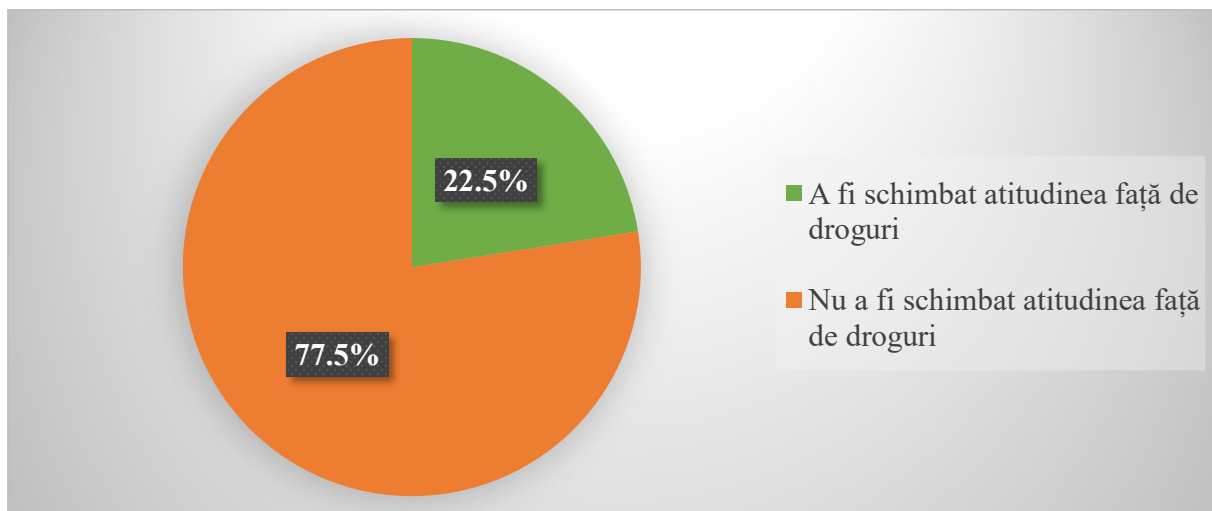
La punctul *fumatul ocazional și încercarea marijuanei de 1-2 ori*, atât băieții cât și fetele au indicat o valoare medie scăzută, ceea ce înseamnă că elevii consideră că fumatul ocazional sau încercarea marijuanei prezintă un risc scăzut pentru sănătate. La punctul *consumul de 1-2 băuturi aproape zilnic*, se poate observa o diferență semnificativă între sexe ($p=0,007$), deoarece băieții consideră consumul de alcool zilnic mai puțin dăunător decât fetele. Atât băieții cât și fetele, consideră că cel mai dăunător este consumul regulat de cocaină sau crack, ecstasy, LSD (tabelul 15.).

Efectele expoziției despre droguri, *Tranziții intermediare*

Elevi români și elevi maghiari au avut ocazia să participe la Expoziția de droguri *Tranziții intermediare*, la Szeged. La această expoziție s-a vorbit despre cunoașterea de sine, despre tipurile de droguri, efectele drogurilor, dependența și impactul drogurilor asupra vieții în general. Prin urmare în chestionar am întrebat elevii, ce părere au, dacă ar fi vizitat mai devreme această expoziție, și-ar fi schimbat atitudinea față de droguri. Conform răspunsurilor, 22,5% dintre elevi

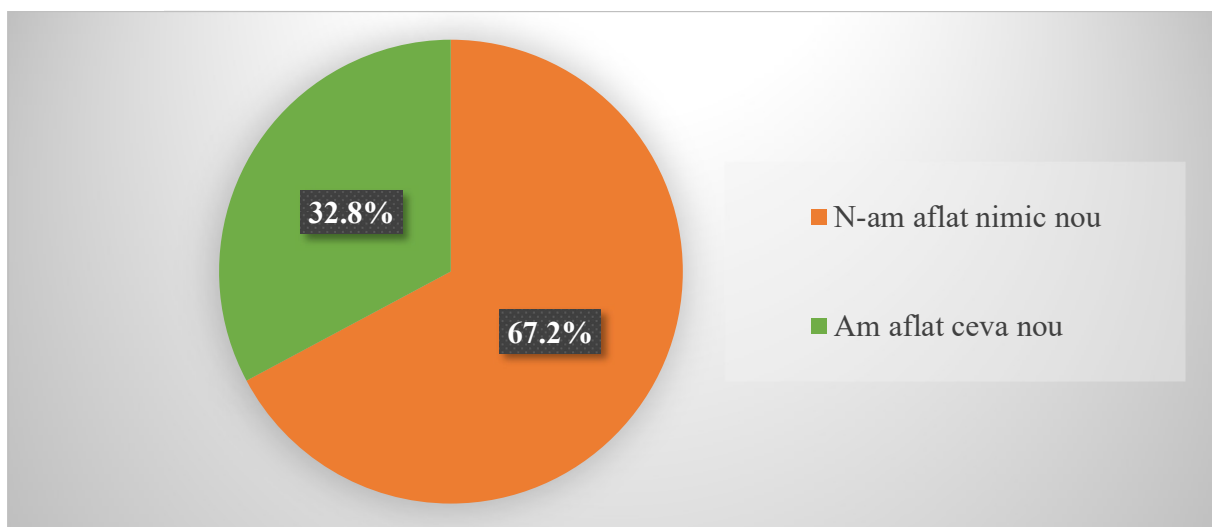
și-ar fi schimbat atitudinea față de droguri dacă ar fi vizitat această expoziție înainte, dar 77,5% dintre elevi nu și-ar fi schimbat atitudinea față de droguri (Diagrama 28.).

Diagrama 28.: Dacă ai fi vizitat această expoziție mai devreme, ai fi schimbat atitudinea față de droguri?

La întrebarea dacă au aflat ceva nou la această expoziție, mai mult de jumătate dintre elevi a răspuns că nu a învățat nimic nou, dar 32,8% dintre ei au spus că au dobândit cunoștințe noi, au aflat ceva nou despre ei înșiși sau despre droguri (Diagrama 29.).

Diagrama 29.: Ai aflat ceva nou la expoziție?

Cunoștințele noi acumulate în timpul vizitei la expoziție am împărțit în două categorii. Prima dată am analizat ce informații noi au dobândit despre ei înșiși. Unii dintre elevi au mărturisit că și-au dat seama că *sunt predispuși la dependență sau că sunt pe un drum greșit în ceea ce privește consumul de droguri*. Unii dintre ei în urma vizitării expoziției au hotărât că *nu vor încerca niciodată droguri*, dar au fost și elevi care au mărturisit că *condamnă și sunt împotriva consumul de droguri*. Au fost și elevi care și-au evaluat cunoștințele și au ajuns la concluzia că *sunt bine informați în acest subiect*. La expoziție, elevii au auzit informații utile despre droguri, precum tipurile de droguri, efectele lor, sau de modul în care cineva ar putea deveni dependent de droguri. Au fost elevi care aici au aflat că drogurile sunt foarte periculoase, că au un efect negativ, distrug viața unei persoane, că sunt dăunătoare și consumul regulat poate avea consecințe periculoase și grave, sau drogurile pot ruina viața unei persoane.

Rezumatul rezultatelor

În această cercetare, am studiat obiceiurile legate de consumul de droguri ale tinerilor din România și Ungaria. La studiu au participat 200 de elevi. Tinerii care au completat chestionarele 50% sunt din România și 50% sunt din Ungaria. Majoritatea elevilor, 75,5% trăiesc în aceeași gospodărie cu ambii părinți și 78,5% dintre ei au frați. Dintre elevii chestionați în proporție de 59,6% dintre băieți și 48,6% dintre fete au o performanțe școlare bune, în plus, 36% dintre fete și 28,1% dintre băieți au obținut rezultate școlare foarte bune. Dintre băieții chestionați 3,4% a repetat an și dintre fete 0,9%.

Prima ipoteză, în care am presupus că ar exista o corelație între petrecerea utilă a timpului liber și drogurile este confirmată, întrucât rezultatele arată că există o legătură între petrecerea timpului liber și prevalența fumatului la tineri. Dintre elevii care în timpul liber preferă să meargă la diferite localuri de distracție 63,5% fumează într-o anumită formă. Dintre elevii care în timpul liber practică un sport în mod regulat 52,3% nu a fumat niciodată. Există o diferență semnificativă între obiceiurile legate de consumul de alcool ale tinerilor care merg la cluburi și cei care nu fac acest lucru ($p=0,015$), toți elevii din eșantion care frecventează baruri și cluburi au consumat deja alcool. Dintre cei care frecventează cluburi în mod regulat 17,3% consumă băuturi alcoolice săptămânal.

A doua ipoteză, în care am presupus că prevalența consumului de alcool în rândul tinerilor din Ungaria este mai mare față de obiceiurile de consum de alcool ale tinerilor din România a fost

confirmată parțial, deoarece prevalența consumului de alcool în rândul elevilor români nu este departe de cea a elevilor maghiari. Analizând pe țări, atât în rândul tinerilor din România cât și în rândul tinerilor din Ungaria este ridicată proporția consumatorilor de alcool ocazionali. 94% dintre elevii români și 95% dintre elevii maghiari au consumat cel puțin o dată băuturi alcoolice. Există o diferență semnificativă între elevii români și maghiari în ceea ce privește consumul de vin ($p = 0,017$) și consumul de băuturi spirtoase ($p = 0,05$). 77,8% dintre elevii maghiari și 62,9% dintre elevii români consumă vin, 79,8% dintre elevii maghiari și 69,1% dintre elevii români consumă băuturi spirtoase. Din punct de vedere al distribuției pe sexe, 86,7% dintre băieți tind să bea bere, iar 79,2% dintre fete preferă vinul. În rândul ambelor sexe este ridicată proporția celor care consumă băuturi spirtoase, cu toate acestea, elevii maghiari consumă mai mult din toate cele trei tipuri de alcool decât elevii români.

Cea de-a treia ipoteză, în care am presupus că tinerii care consumă un anumit tip de drog legal (alcool, tutun) cu o probabilitate mai mare încearcă și un drog ilegal a fost confirmată, deoarece rezultatele arată că există o corelație între fumat și încercarea drogurilor, respectiv între consumul de alcool și consumul de droguri. Dintre elevii din eșantion 34,5% au experimentat droguri. Dintre elevii care au încercat droguri 82,6% fumează într-o formă, și anume: 31,9% fumează ocazional, 23,2% fumează câteva țigări/ zi și 27,5% fumează maxim un pachet de țigări/ zi. Totodată, 98,5% dintre tinerii care au consumat droguri au consumat deja și alcool: dintre ei 4,3% a încercat doar o singură dată, 78,3% consumă băuturi alcoolice ocazional, și 15,9% consumă alcool săptămânal.

Rezultatele arată că proporția persoanelor care au încercat droguri a crescut odată cu creșterea vârstei. 19,1% dintre tinerii de 15 ani au consumat deja un tip de drog, dar dintre tinerii de 18 ani proporția celor care au încercat droguri a crescut la 44,8%. Dintre elevii chestionați 34,5% a încercat deja droguri, iar 9% dintre ei consumă și în prezent diferite droguri.

Pentru rezolvarea problemelor 20% dintre elevi apelează la țigări, fumând mai mult atunci când apar probleme sau neazuri. 80,5% dintre elevi ascultă muzică, încercând în acest fel să găsească o soluție la probleme. Dintre elevii 33,5% aleg sportul pentru reducerea stresului. Dintre elevii chestionați 32% pot discuta despre probleme cu părinții, iar 49% dintre elevi discută problemele cu prietenii.

Rezultatele privind fumatul, consumul de alcool sau droguri arată că dintre elevii chestionați 57% consideră că este acceptabil fumatul ocazional, și 50,5% consideră că este acceptabilă consumul a 1-2 băuturi alcoolice/ săptămână, 38,5% dintre elevi acceptă și încercarea

marijuanei. Cu toate acestea, utilizarea regulată a marijuanei și consumul de alte droguri ilicite este respins ferm de către majoritatea elevilor. Diferențe semnificative pot fi observate între elevii români și maghiari, deoarece elevii maghiari acceptă mai mult consumul de droguri legale și ilegale decât elevii români.

Tinerii declară că după consumarea băuturilor alcoolice se pot relaxa, sunt mai fericiți și distrați, se simt mai curajoși și degajați și simt că în acest fel pot să uite de probleme. Însă, consumul exagerat de alcool în adolescență necesită o atenție specială, deoarece poate crește probabilitatea dependenței de alcool sau a consumului de droguri. Fumatul, consumul de alcool și consumul de droguri sunt răspândite în rândul adolescenților, și aceste comportamente de risc pentru sănătate apar la o vârstă din ce în ce mai fragedă, iar proporția celor care încearcă droguri crește odată cu înaintarea în vârstă.

Pe lângă pericolele drogurilor ilegale, trebuie să atragem atenția elevilor și asupra efectelor dăunătoare asupra sănătății ale drogurilor legale. Expoziția de droguri *Tranziții intermediare* a fost o oportunitate foarte bună ca elevi să dobândească cunoștințe noi legat de consumul de droguri, să evalueze cunoștințele avute și să ia în considerare consecințele și efectele nocive consumului de droguri.

Aplicabilitatea rezultatelor

Rezultatele cercetării prezentate pot fi aplicate în mai multe moduri și pe scară largă, întrucât foarte puține cercetări putem găsi în special despre obiceiurile legate de consumul de droguri ale tinerilor din România și Ungaria, în ciuda faptului că s-au făcut mai multe cercetări cu privire la consum de droguri.

De asemenea, rezultatele acestui studiu conturează atitudinea elevilor român și maghiar cu vârsta cuprinsă între 15-18 ani față de drogurile legale și ilegale, astfel, aceste rezultate oferă un bun punct de plecare nu numai pentru experți și profesori care lucrează cu elevii, ci și pentru părinți. Rezultatele studiului evidențiază riscul consumului exagerat de alcool la adolescenți, și factorii de risc ale fumatului și consumului de droguri .

Examinarea obiceiurilor legate de consumul de droguri ale tinerilor adolescenți este foarte importantă astăzi, când procesele care au dus la declinul comunicării interpersonale, capcanele mass-mediei și factorii de risc al online-lui și răspândirii consumului de droguri se intensifică.

Bibliografie

ARNOLD Petra (2016a): *Dohányzási szokások*. In: Németh Ágnes, Költő András (Szerk.), Egészség és egészségmagatartás iskoláskorban. Az iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása elnevezésű, az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben megvalósuló nemzetközi kutatás 2014. évi felméréséről készült nemzeti jelentés. Budapest, pp. 47-57

ARNOLD Petra (2016b). *Alkoholfogyászati szokások*. In: Németh Ágnes, Költő András (Szerk.), Egészség és egészségmagatartás iskoláskorban. Az iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása elnevezésű, az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben megvalósuló nemzetközi kutatás 2014. évi felméréséről készült nemzeti jelentés. Budapest, pp. 58-72

ARNOLD Petra (2016c). *Drogfogyasztási szokások*. In: Németh Ágnes, Költő András (Szerk.), Egészség és egészségmagatartás iskoláskorban. Az iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása elnevezésű, az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben megvalósuló nemzetközi kutatás 2014. évi felméréséről készült nemzeti jelentés. Budapest, pp. 73-86

BOLLÓK Sándor (2014) *A szociális test normatív hatása a sportolási és drogfogyasztási szokások alakulására 17-19 éves tanulók körében*. Doktori értekezés, Testnevelési Egyetem Sporttudományok Doktori Iskola, Budapest

EMBER Zsolt (2018) Serdülőkorúak egészségmagatartása a negatív életesemények, a társas támogatottság, valamint a protektív és kockázati magatartások vonatkozásában. *Acta Medicinæ et Sociologica*, vol. 9., pp. 21-44

ESPAD Group (2016) *Alcohol use*. In: ESPAD Report 2015: Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, Publications Office of the European Union, Luxembourg

ESPAD Group (2016) *Cigarette use*. In: ESPAD Report 2015: Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, Publications Office of the European Union, Luxembourg

ESPAD Group (2016) *Illicit drug use*. In: ESPAD Report 2015: Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, Publications Office of the European Union, Luxembourg

DROG FÓKUSZ NEMZETI KÁBÍTÓSZER ÉS KAPCSOLATTARTÓ KÖZPONT
(2016) Nemzeti Drog Fókusz – Éves Jelentés, Budapest

<http://drogfokuszpont.hu/szakteruleteink/populacios-vizsgalatok/populacios-vizsgalatok-tenyek-es-szamok/> - Letöltve: 2019. 10. 07

KÁBÍTÓSZER ÉS KÁBÍTÓSZERFÜGGŐSÉG EURÓPAI
MEGFIGYELŐKÖZPONTJA (2017) *Európai kábítószer-jelentés, 2017: Tendenciák és fejlemények*, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg

<http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/4541/TDAT17001HUN.pdf> - Letöltve: 2019. 10. 07

PEACOCK, Amy et al (2018) Global statistics on alcohol, tobacco and illicit drug use: 2017 status report. *Society for the Study of Addiction*, vol. 113, pp. 1905–1926

Anexa 1.: Chestionar

CHESTIONAR

1. **Vârsta:** (*scrie câți ani ai*) _____
2. **Gen:** (*încercuiește*) B F
3. **Unde locuiești?** (*țara în care locuiești*) _____
a. oraș b. sat c. fermă
4. **Cu cine locuiești:** (*încercuiește*) a. cu părinții b. cu tata
c. cu mama d. cu altcineva: _____
5. **Cel mai înalt nivel de studii ale părinților** (*marchează cu X pentru ambii părinți*)

Tata		Mama	
☐	a. mai puțin de 8 clase	☐	b. mai puțin de 8 clase
☐	c. 8 clase	☐	d. 8 clase
☐	e. școală profesională (10, 11 clase)	☐	f. școală profesională (10, 11 clase)
☐	g. liceu	☐	h. liceu
☐	i. postliceal, liceu tehnic	☐	j. postliceal, liceu tehnic
☐	k. universitate, facultate	☐	l. universitate, facultate
☐	m. studii universitare de masterat, doctorat	☐	n. studii universitare de masterat, doctorat

6. **Ai frați?** (*încercuiește*)
a. da b. nu
7. **Dacă da, câți frați ai?** _____
8. **Tu a câtelea ești în ordinea nașterii?** _____ (*scrie numărul*)
9. **Unde locuiești în timpul anului școlar?** (*încercuiește*)
a. acasă b. la rude c. internat d. în chirie
10. **În timpul liber mergi regulat:** (*încercuiește*)
a. la sport
b. învăț să cânt la un instrument muzical
c. la un cerc de artă
d. altele: _____
11. **În timpul liber, când ai timp:** (*încercuiește*)
a. citești
b. asculți muzică
c. faci excursii, drumeții
d. mergi la discotecă
e. altele: _____
12. **Rezultatele școlare în anul precedent:** (*încercuiește*)
a. excelent b. foarte bine c. bine d. satisfăcător e. nesatisfăcător
13. **Ai rămas vreodată repetent** (*încercuiește*) a. da b. nu

14. **Fumezi?** (*încercuiește*)

- a. nu, niciodată
- b. ocazional
- c. câteva țigări/ zi
- d. maxim un pachet/ zi
- e. mai mult de un pachet/ zi

15. **Consumi alcool?:** (*încercuiește*)

- a. nu an încercat niciodată
- b. am încercat deja
- c. ocazional
- d. săptămânal
- e. zilnic

16. **Dacă consumi alcool, cu precădere:** a. bere b. vin c. băuturi spirtoase

17. **Cantitativ:** (*marchează cu X răspunsul*)

	Un pahar	Până la un litru	Mai mult
bere			
vin			
spirtoase			

18. **Care este probabilitatea să ți se întâmple următoarele lucruri consumând alcool?**

(*marchează cu X răspunsul*)

	Foarte probabil	Probabil	Eventual	Nu este probabil	Foarte puțin probabil
1. aș relaxa, m-aș elibera					
2. aș avea probleme cu poliția					
3. aș dăuna sănătății					
4. m-aș simți fericit					
5. aș putea uita de probleme					
6. n-aș putea să mă opresc din băut					
7. aș fi mahmur a doua zi					
8. m-aș simți mai curajos,					
9. aș face ceva ce aș regreta mai târziu					
10. aș distra foarte bine					

19. **Ai încercat vreodată droguri** (*orice fel*)?

- a. da
- b. nu

20. **Dacă da, ce fel droguri ai încercat?** (*poți să încercuiești mai multe variante*)

- a. marijuana
- b. adeviv / solvent
- c. ecstasy
- d. speed
- e. amfetamină
- f. medicamente
- g. LSD
- h. hașiș
- i. heroină
- j. cocaină
- k. crack
- l. altele: ____

21. Momentan consumi vreun tip de drog?

- a. nu
- b. da, când am o problemă
- c. da, săptămânal
- d. da, zilnic

22. Dacă ai răspuns cu da, ce tip drog folosești:

- a. marijuana
- b. adeziv / solvent
- c. ecstasy
- d. speed
- e. amfetamină
- f. medicamente
- g. LSD
- h. hașiș
- i. heroină
- j. cocaină
- k. crack
- l. altele: _____

23. Cu cine poți să vorbești dacă ai probleme?

- a. cu părinții/părinții adoptivi
- b. cu prietenii
- c. cu învățătorul/profesorul
- d. cu o cunoștință
- e. cu frații
- f. cu nimeni
- g. altele: _____

24. Ce faci când ai probleme? (poți să încercuiești mai multe variante)

- a. ascult muzică
- b. mă cert/ mă bat
- c. beau alcool
- d. fumez mai mult
- e. consum droguri
- f. plec de acasă
- g. fac antrenament
- h. vorbesc la telefon ore în șir
- i. mă închid în casă
- j. plâng
- k. altele: _____

25. Consideri greșit următoarele?

	Nu	Puțin	Dezaprobat	Dezaprobat ferm	Nu știu
a. fumatul ocazional					
b. fumatul, 10 sau mai multe țigări/ zi					
c. consumul 1-2 băuturi alcoolice (bere, vin, spirtoase) de câteva ori pe an					
d. consumul 1-2 băuturi alcoolice/ săptămână					
e. beția săptămânală					
f. încercarea marijuanaei 1-2 ori					
g. consumul marijuanaei ocazional					
h. consumul marijuanaei regulat					
i. încercarea LSD-lui sau unui alt halucinogen 1-2 ori					
j. încercarea heroinei 1-2 ori					
k. încercarea calmantelor 1- 2 ori (fără prescripție medicală)					
l. încercarea cocainei 1-2 ori					
m. încercarea extasy-ului 1-2 ori					
n. încercarea aurolacului 1-2 ori					

